اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۱۸ آبان ۱۴۰۱ • ۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۹ نوامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۵۶ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

سیگنال مثبت و منفی به بازارهای کالایی

بـازار فلزات در ماه‌های اخیر از رونق کافی برخوردار نبود و بر همین اساس، از ماه ژوئن شاهد شدت گرفتن روند ریزشی قیمـت در ایـن بـازار بودیم. سـایه رکود در اقتصـاد جهان، مهم‌تریـن علـت ریزش بهای این فلـزات در بازارهای جهانی اسـت. از یک‌سـو اقتصاد چین به دلیل محدودیت‌های ناشی از رشـد کرونا و با هدف مهـار این ویروس، در معرض کاهش تولید و تقاضا قرار گرفته و از سوی دیگر...

۸

عبور از تنگناهای اقتصادی با استفاده از معادن

ظرفیـت عظیم معادن چتر نجاتـی مطمئن برای عبور از رگبارهای اقتصادی اسـت و با رفع چالش‌ها و تامین بهینه امنیت سـرمایه‌گذاری‌ها، فرصت طلایی برای تنوع‌بخشی به اقتصاد و در نهایت توسعه پایدار است. بخش معدن می‌تواند جلوتـر از بخش صنعت حرکـت کند و حتـی می‌تواند در شـرایط تحریم نفتـی جایگزینی مطمئن بـرای درآمدهای نفتی باشد، زیرا ذخایری در دل زمین وجود دارد...

۶

تیترهای روز

باید فرآوری را گسترش دهیم

سـهم بخـش معـدن از تولیـد ناخالـص داخلـی، در چارچـوب برنامه ششـم توسـعه کشـور، در خوشـبینانه‌ترین حالـت تـا ۱.۵ درصـد در نظـر گرفتـه شـده بـود کـه بـا احتسـاب صنایـع معدنـی، بـه ۵ درصد می‌رسـید. ایـن در حالـی اسـت کـه بخش معدن کشـور حـدود ۵۷ میلیارد تـن ذخیره شناسایی‌شده دارد و سالانه حدود ۴۰۰میلیون تـن مواد معدنی از ۵ هـزار و ۶۰۰ معدن فعال اسـتخراج می‌شـود و موقعیت ممتـازی برای سرمایه‌گذاری، از بخش سنگ‌آهن و زغال‌سنگ گرفته تـا مس، آلومینیوم و طـلا و دیگر مواد معدنی دارد. انتشار این اطلاعات...

۳

مظنه معدنـــکاری

قیمت تمام شـده یک ماده معدنی وابسته به مجموع هزینه‌های سـرمایه‌گذاری، هزینه‌های سـالانه واحـد تولیدی و هزینه‌های بالاسـری و عمومی اسـت. بررسـی‌ها نشان می‌دهند که هزینه‌های حمل‌ونقل بیشـترین تاثیر را بر نرخ مواد معدنی در واحدهای فرآوری در سـال‌های اخیـر دارد. همچنین حضـور واحدهای فعال فـرآوری بر عرضه و تقاضـا و به تبع آن بر نرخ مواد اولیه عرضه شـده موثر اسـت. در همین زمینـه محمدرضا حداد طهرانـی، مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار گفت: براساس اهداف کمی برنامه ششم توسعه، نرخ رشد سالانه...

۴

«روزگارمعدن» بررسی کرد

تردیدها در تولید ۵۵ میلیون تن فـولاد

۷

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

مسیر غلبه بر بحران بخش معدن

علیخان نصراصفهانی
استاد دانشگاه و فعال معدن

نکته‌ای که می‌خواهم در این یادداشت روی آن تاکید کنم، نقش و اهمیت مجلس شـورای اسـلامی در حوزه قانون‌گذاری اسـت که متاسـفانه چنـدان جدی گرفته نشده است.

لازم اسـت از اینجـا آغـاز کنـم که بخش زیـادی از نمایندگان مجلس تخصـص لازم و کافی را برای حضور در چنیـن جایگاهـی ندارند و بیشـتر براسـاس روابط سیاسـی و وابسـتگی به واحدهای قدرت به مجلس راه پیدا کرده‌اند.

بنابرایـن وقتـی نماینـده‌ای کـه در زمینـه فیزیک تخصص دارد، به عضویت در کمیسیون معادن درمی‌آید و روی صندلی تصمیم‌گیری برای این حوزه می‌نشـیند، انتظـار نمی‌رود قوانینی بهتر از این، وضع شـود. به این ترتیب، کم‌کم شـرایطی پیش می‌آید که ما امروز با آن دست به گریبان هستیم و از نزدیک لمسش می‌کنیم.

در حـال حاضر به‌راحتـی می‌توان در قانـون معادن مفـادی را پیدا کرد که ضد و نقیض همدیگر هسـتند و بـه این ترتیب هر مجری قانون، روایت خود را از قوانین ارائـه می‌دهد. برای مثال قانونی بـا عنوان جلوگیری از صادرات مواد خام داریم که با شعارها و اهداف قشنگی مطرح شـده و در معایب آن سـخن‌ها گفته‌اند. سـوال اینجاسـت که اگر معدنکاری با این شعارها قانع شود و با خود بگوید که «بهتر است برای تکمیل زنجیره ارزش صادرات مواد خام را متوقف کنیم...

ادامه در صفحه ۲

روزگار معدن

اخبار

۲

چهارشنبه
● ۱۸ آبان ۱۴۰۱
● ۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
● ۹ نوامبر ۲۰۲۲
● سال پنجم ● شماره ۹۵۶

سرمقاله

مسیر غلبه بر بحران بخش معدن

ادامه از صفحه اول

اما ماده خام چیست؟» در پاسخ به او چه می‌توان گفت؟ آیا تعریف دقیقی برای شناخت مواد خام و فرآوری‌شده، از نظر استاندارد کمی و کیفی وجود دارد؟ متاسفانه پاسخ منفی است. به‌همین دلیل یک ارزیاب گمرگ ممکن است ماده‌ای را خام تشخیص دهد و دیگری آن را فرآوری‌شده بداند. در زمینه تصحیح قوانین هم چندان درست عمل نکرده‌ایم. به‌طور کلی ادعا می‌شود هر وقت که دست به اصلاح قوانین زده‌اند، نتیجه خراب‌تر شده است. در حال حاضر هم باز نمایندگان مجلس در حال تصحیح قوانین معدن هستند و به عادت همیشگی، دوباره باید منتظر بود تا ایرادات بسیاری به مواد و بندها وارد شود. نابسامانی در قوانین از اینجا ناشی می‌شود که افرادی که به مجلس راه پیدا می‌کنند، پاک از یاد برده‌اند که وقتی دانش کافی در حوزه‌ای ندارند، نباید در آن زمینه اظهارنظر کنند و مهم‌تر اینکه وارد کمیسیون مربوط به آن حوزه نشوند. نکته دردآور دیگر این است که اگر نمایندگان مشورتی هم با متخصصان انجام دهند، چندان اعتنایی به گفته‌های آنها نمی‌کنند. بیشتر متخصصانی که طرف مشورت قرار می‌گیرند، زینت مجلس هستند و به‌عنوان بخشی از دکوراسیون به‌شمار می‌روند تا مشاور، و افراد دیگری در مقام تصمیم‌گیری قرار دارند و قوانین را وضع می‌کنند. به‌صراحت این رویه‌ای بسیار نادرست است.اگر می‌خواهیم کشورمان موفق باشد، باید در حوزه قانون‌گذاری از نیروهای متخصص و کارکشته‌ای کمک بگیریم که در این کار استخوان خرد کرده‌اند. به‌گمان من، روزی در این کشور همه به این نتیجه می‌رسند که قوانین رایج را باید کنار گذاشت و دوباره دور هم نشست و از اول قوانینی نوشت که نظام‌مند و یکپارچه باشند و واحدهای گوناگون را با هم هماهنگ و همراستا کنند. برای مثال کشمکش‌های امروز بین محیط‌زیست و بخش معدن نباشد که هیچ‌گونه هماهنگی با هم ندارند و آنها یک ساز می‌زنند و اینها سازی دیگر. امروزه آنقدر بروکراسی اداری وجود دارد، قوانین مبهم و تاویل پذیر هستند و دایره بایدها و نبایدها چنان وسیع است که به‌راحتی فساد ایجاد می‌کند. فسادی که همه آن را به‌چشم می‌بینند که این فاجعه است. به‌عنوان مثال، من در حوزه اکتشاف تخصص دارم، اما در حوزه تخصص و علاقه‌ام، اکتشاف به کار گرفته نمی‌شوم و در این حوزه تنها به معلمی اکتفا کرده‌ام و دل‌خوش باشم که درسی می‌دهم و بعد دنبال کار خود می‌روم.اما هرگز در کارهای اصلی حوزه خود، درگیر نشده‌ام و به‌طبع باید از کار در این زمینه دلسرد بشوم.به‌گمان من، این بزرگ‌ترین مشکل کشور ما در تمام بخش‌ها است که مرتب هم تکرار می‌شود و در این میان، زمینه را برای اظهارنظر معاندان فراهم می‌کند و به مشکلات کشور دامن می‌زند.

برای مثال فردی از روی ناآگاهی نظری می‌دهد که مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد، تعبیر و تفسیر می‌شود و فریاد برمی‌آورند که فلان نماینده مجلس، فلان اظهارنظر را کرده است.پایان سخن اینکه، قانون‌گذاران باید هوشیار باشند و در سایه آن ترکیبی از بسترسازی‌های لازم برای تدوین و تصحیح قوانین انجام گیرد تا بحران بخش معدن کاهش پیدا کند.

خبر

افزایش ۴۳ درصدی تولید سنگ آهک پیربکران

تولید سنگ آهک دانه بندی پیربکران در نیمه نخست ۱۴۰۱ حدود ۴۳ درصد افزایش یافت و از ۵۱۴هزار تن عبور کرد.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، مجتمع سنگ آهک پیربکران از ابتدای فروردین تا پایان شهریور، ۵۱۴ هزار و ۶۱۹ تن سنگ‌آهن دانه‌بندی تولید کرد. این رقم طی مدت مشابه سال گذشته، ۳۶۱هزار و ۹۵ تن بود. این میزان تولید نسبت به برنامه (۲۵۲ هزار تن)، ۱۰۴ درصد افزایش یافت.

شرکت یاد شده، در ۶ ماهه نخست امسال، ۴۶۴هزار و ۸۴۹ تن محصول به فروش رساند که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال گذشته (۳۹۰هزار و ۱۲۵ تن)، ۱۹ درصد رشد نشان می‌دهد. مجتمع سنگ آهک پیربکران در ماه شهریور، ۸۵ هزار و ۲۷ تن سنگ آهک دانه‌بندی تولید و ۵۳ هزار و ۴۸۱ تن محصول به فروش رساند که این رقم در مدت مشابه سال گذشته (تولید ۵۰هزار و ۴۰۲ تن و فروش ۴۲ هزار و ۵۸۱تن)، به ترتیب حاکی از افزایش ۶۹ درصدی و ۲۶درصدی است.

برنامه‌محوری فولاد شادگان در تولید محصولات فولادی

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

شرکت صنعت فولاد شادگان یکی از طرح‌های فولادی بزرگ ایران در سال‌های اخیر محسوب می‌شود که در منطقه شادگان و استان خوزستان واقع شده است. این شرکت درحال‌حاضر با برخورداری از ظرفیت تولید ۸۰۰ هزار تن آهن‌اسفنجی در سال، درحال احداث پروژه فولادسازی به ظرفیت سالیانه ۸۰۰ هزار تن است که بهره‌برداری از آن، گام‌بلندی در مسیر تکمیل زنجیره ارزش و ایجاد اشتغال پایدار در این ناحیه به شمار می‌آید. چشم‌انداز و هدف‌گذاری این شرکت، کسب سهم ۱۵درصدی از سند چشم‌انداز توسعه فولاد خوزستان در افق ۱۴۱۰ است. بدون‌شک این شرکت در آینده به یکی از قطب‌های تولید فولاد کشور تبدیل خواهد شد و آینده بسیار روشنی را برای مردم شهرستان شادگان رقم خواهد زد. در همین زمینه فلزات آنلاین با حسین تقی‌کهزاد، مدیرعامل این شرکت به گفت‌وگو پرداخته است که متن کامل را در ادامه می‌خوانید.

لطفا توضیحاتی پیرامون حوزه فعالیت شرکت فولاد شادگان و مزیت‌های این شرکت ارائه بفرمایید.

شرکت صنعت فولاد شادگان در حوزه تولید محصولات نیمه نهایی فولاد یعنی بیلت و اسلب فعالیت دارد که البته درحال‌حاضر واحد احیای مستقیم آهن این شرکت با ظرفیت تولید ۸۰۰ هزار تن آهن‌اسفنجی در سال راه‌اندازی شده است و واحد فولادسازی بیلت آن با ظرفیت سالانه ۸۰۰ هزار تن در سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید. گفتنی است شرکت فولاد خوزستان، سهامدار عمده شرکت صنعت فولاد شادگان محسوب می‌شود. بنابراین بخشی از چشم‌انداز توسعه شرکت فولاد خوزستان به این شرکت واگذار شده است؛ به گونه‌ای که ۱۵ درصد از سند چشم‌انداز توسعه فولاد خوزستان تا سال ۱۴۱۰ در شرکت صنعت فولاد شادگان هدف‌گذاری شده است. شرکت صنعت فولاد شادگان به دلیل نزدیکی به آب‌های آزاد، از مزیت‌های ویژه‌ای در خصوص صادرات محصولات برخوردار است. همچنین با توجه به افول ذخایر سنگ‌آهن در ایران، نزدیکی شرکت صنعت فولاد شادگان به بندر برای واردات سنگ‌آهن و گندله یک مزیت به شمار می‌آید.

تکنولوژی و فرآیندهای تولید محصولات در این شرکت ارائه چیست و این تکنولوژی‌ها چه مزیت‌هایی را از لحاظ کیفیت محصولات و بهای تمام شده برای شرکت فولاد شادگان ایجاد می‌کند؟

تکنولوژی واحد احیای شرکت صنعت فولاد شادگان، تکنولوژی «PRED» است که یک تکنولوژی ایرانی به شمار می‌آید. مصرف حامل‌های انرژی (گاز، برق و آب) این تکنولوژی نسبت به تکنولوژی‌های دیگر مانند «IDREX» و «HYL» کمتر است که این موضوع تاثیر و نقش قابل‌توجهی را در نرخ تمام شده آهن‌اسفنجی تولیدی دارد. از سوی دیگر، دماهای بستر کوره «PRED» یکنواخت‌تر است و بدین ترتیب کیفیت محصول تولیدی در این کوره نوسان کمتری دارد.

همچنین ما توانایی تولید بریکت آهن‌اسفنجی سرد را داریم که این محصول قابلیت نگهداری بهتری نسبت به آهن‌اسفنجی دارد و یکی از مزیت‌های صادراتی ما محسوب می‌شود. گفتنی است طراحی کوره‌های فولادسازی شرکت فولاد شادگان نیز مبتنی‌بر تکنولوژی قوس الکتریکی و مطابق با آخرین به‌روزرسانی‌های این فناوری انجام شده است.

عملکرد تولید شرکت صنعت فولاد شادگان را در سال‌های اخیر چطور ارزیابی می‌کنید؟

یکی از اهداف اصلی شرکت فولاد شادگان، بهبود مستمر عملکرد خود و افزایش مشارکت در توسعه صنعتی ایران به شمار می‌رود. از این رو، این شرکت همواره در تلاش بوده است تا سیاست‌های مطلوبی را برای دستیابی به اهداف و چشم‌اندازهای تعریف شده خود تدوین کند تا بتواند در سال‌های متمادی، رکورد جدیدی را در تولیدات خود به ثبت برساند. از دستاوردهای مهم این شرکت، دستیابی به تولید ۶۷۴ هزار تن آهن‌اسفنجی در سال ۱۳۹۹ است که این رقم رکورد قابل‌توجهی در تولید این محصول برای شرکت به حساب می‌آمد. با این حال، مسیر ترقی این شرکت به این رکورد محدود نشد و شرکت صنعت فولاد شادگان، توانست در سال ۱۴۰۰ از ظرفیت اسمی کارخانه تولید آهن‌اسفنجی عبور کند و تولید خود را به ۸۰۷ هزار و ۳۳ تن برساند. ثبت رکورد تولید در شرکت صنعت فولاد شادگان در سال گذشته، در شرایطی به ارمغان آمد که صنایع فولادی با چالش‌های متعددی در زمینه تامین پایدار برق و گاز روبه‌رو بودند. شرکت صنعت فولاد شادگان علاوه‌بر توجه به افزایش کمیت تولید، در زمینه کیفیت تولیدات خود نیز تلاش‌های بسیاری داشته است؛ به طوری که این شرکت توانسته با حذف نوسانات موجود در تعیین کیفیت، محصولی باکیفیت پایدار تولید کند. این شرکت با هدف اصلی رضایتمندی مشتریان و بهبود مستمر و در راستای مشارکت در توسعه صنعتی ایران، نظام مدیریت یکپارچه کیفیت، محیط‌زیست و ایمنی و بهداشت شغلی و انرژی را براساس استانداردهای بین‌المللی ISO۹۰۰۱: ۲۰۱۵، ISO۱۴۰۰۱: ۲۰۱۵، OHSas۱۸۰۰۱: ۲۰۰۷ و ISO ۵۰۰۰۱: ۲۰۱۱ به عنوان الگو انتخاب و استقرار می‌دهد.

در خصوص طرح‌های توسعه شرکت صنعت فولاد شادگان توضیحاتی ارائه بفرمایید. تامین مالی پروژه‌های یاد شده به چه نحوی انجام می‌شود؟

شرکت صنعت فولاد شادگان در راستای هدف‌گذاری‌های خود، مبتنی‌بر تکمیل زنجیره ارزش فولاد و نقش‌آفرینی پررنگ‌تر در صنعت فولاد کشور در سال‌های آتی، درحال‌حاضر طرح‌های توسعه متعددی را در دستور کار دارد. کارخانه تولید اسلب عریض به ظرفیت یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن در سال، واحد مگا مدول احیا با ظرفیت تولید یک میلیون و ۷۶۰هزار تن در سال و واحد تولید آهک با ظرفیت تولید ۲۰۰ هزار تن در سال، ازجمله مهم‌ترین طرح‌های توسعه شرکت صنعت فولاد شادگان محسوب می‌شوند.

گفتنی است بخشی از تامین مالی این طرح‌ها از محل فاینانس خارجی، بخشی از طریق فروش اوراق مشارکت و جذب تسهیلات و بخشی از محل سود شرکت تامین مالی خواهد شد.

با طرح‌های توسعه‌ای که در این شرکت در نظر گرفته شده است، شرکت صنعت فولاد شادگان در آینده نه‌چندان دوری یکی از قطب‌های تولید فولاد کشور خواهد بود و آینده بسیار روشنی را برای مردم شهرستان شادگان رقم خواهد زد.

شرکت فولاد شادگان، چشم‌انداز اصلی خود را تبدیل شدن به شرکتی معتبر، سودآور و برنامه‌محور در تولید محصولات فولادی قرار داده است و در تلاش است تا از طریق مدیریت اثربخش بهای تمام شده محصولات، مدیریت موثر هزینه‌های توسعه، فروش بهینه محصولات و همچنین ارائه و عرضه محصولات با نرخ رقابت و کیفیت مطلوب و پایدار، پاسخگویی موثر و تحویل به موقع و پایدار محصولات، به اهداف خود در زمینه رشد پایدار، افزایش سودآوری و افزایش رضایت مشتریان خود دست یابد.

شرکت صنعت فولاد شادگان چه اقداماتی را در راستای مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به توسعه منطقه‌ای در دستور کار دارد؟

یکی از رسالت‌های اصلی شرکت صنعت فولاد شادگان، بهبود زندگی و رفاه اجتماعی در منطقه محروم شادگان است و در همین راستا فولاد شادگان هر ساله بخشی از سود سالانه خود را در زمینه بهبود وضعیت بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و عمرانی در این شهرستان هزینه می‌کند.

این شرکت در سال‌های گذشته، در کنار طرح‌های توسعه‌ای خود در زمینه ارتقای کمی و کیفی ظرفیت‌های تولید، گام‌هایی اجرایی دیگری نظیر امضای قرارداد پانزده هکتار فضای سبز در خصوص مسائل مربوط به محیط‌زیست، تصفیه‌خانه پساب صنعتی و احداث ساختمان اداری برداشته است.

تشکیل ۳ کارگروه تخصصی در حوزه بین‌الملل ایمیدرو

صادقی تقویت و فعال‌سازی دفاتر برون‌مرزی ایمیدرو به عنوان یکی از ارکان اصلی مقابله با تحریم‌ها و بهره‌گیری از فرصت‌های بین‌المللی را از ماموریت حوزه بین‌الملل ایمیدرو خواند.

مشاور امور بین‌الملل رئیس هیات عامل ایمیدرو گفت: حوزه امور بین‌الملل ایمیدرو در قالب ساختاری متشکل از ۳ کارگروه تخصصی با موضوعات روابط بین‌الملل، تجارت بین‌الملل و صدور خدمات فنی و مهندسی فعالیت‌های خود را توسعه می‌دهد.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، در این زمینه نخستین نشست هم‌اندیشی مدیران شرکت‌های داخلی و بین‌المللی با موضوع هم افزایی ظرفیت‌ها برای تحقق دیپلماسی اقتصاد معدن برگزار شد.

در این نشست مشاور امور بین‌الملل ریاست هیات عامل ایمیدرو ضمن اشاره به ساختارمند شدن حوزه امور بین‌الملل ایمیدرو گفت: نظر به دغدغه‌های مقام معظم رهبری مبنی بر جایگزین کردن درآمدهای معدن به جای نفت و در راستای تحقق دیپلماسی اقتصاد معدن این اقدامات صورت می‌گیرد.

اکبر صادقی با اشاره به موضوع ماموریت این کارگروه‌ها افزود: شناسایی فرصت‌های بین‌المللی، تنظیم و تقویت روابط خارجی با تمرکز بر ایجاد شبکه ارتباطات تجارت بین‌الملل و هم‌افزایی با کشورهای پیش‌رو معدن به منظور هوشمندسازی و افزایش بهره‌وری حوزه صنایع معدنی از برنامه‌های دارای اولویت این کارگروه‌ها خواهد بود.

صادقی گفت: همچنین تلاش داریم تا با شفاف‌سازی فرآیندهای امور بین‌الملل نسبت به تجمیع ظرفیت‌های داخلی در قالب تشکیل کنسرسیوم‌های موضوعی و بسترسازی برای برخورداری شرکت‌ها از فرصت‌های بین‌المللی بنابر تخصص و تجارب و ظرفیت‌ها به طراحی روندهای همکاری میان اجزا و عناصر داخلی و بین‌المللی بپردازیم.

وی تاکید کرد: بسترسازی برای صدور خدمات فنی و مهندسی صنایع معدنی به منظور تحقق اهداف برنامه توسعه‌ای کشور در دستورکار قرار دارد و به این منظور چرخه شناسایی سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای اجرای پروژه‌های بزرگ بین‌المللی در حوزه صنعت و معدن مورد توجه قرار می‌گیرد.

افزایش صدور مجوز واردات ماشین‌آلات

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: در ۶ ماهه نخست امسال به اندازه کل سال قبل صدور مجوز واردات ماشین‌آلات حوزه معدن که ساخت داخل ندارند را داشته‌ایم.

به گزارش ایرنا، سیدرضا فاطمی‌امین در نشست با فعالان اقتصادی لرستان با تاکید بر اینکه وضعیت اقتصادی کشور رو به بهبود است، گفت: در خیلی از اقلام رشد تولید داریم، در میزان صادرات امسال ۱۳ درصد نسبت به سال قبل رشد داشته است.

وی با اشاره به اینکه مسائل انباشته‌ای در کشور داریم از جمله مشکل عدم توازن سرمایه‌گذاری در کشور گفت: الان در مناطقی مثل زرند، رباط‌کریم، ساوه و سیرجان مشکل کمبود نیروی‌کار داریم، در مقابل در خیلی از شهرها هم هیچ صنعتی مستقر نشده یا رشد نیافته است، رفع این چالش‌ها حداقل ۳ تا ۴ سال زمان می‌خواهد. وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه در برخی شهرها به اندازه کافی ظرفیت اشتغال فراهم نشده که این موجب مهاجرت و مشکلات اجتماعی شده است، افزود: ما به عنوان متولی تولید، تمامی مشکلات مربوط به این حوزه از بانک و بیمه گرفته تا گمرک را وظیفه داریم که پیگیری کنیم.

فاطمی‌امین با بیان اینکه بیش از ۴۰ تا ۵۰ مصوبه برای اصلاح قوانین در یک‌سال گذشته داشته ایم، افزود: در ۳ ماه گذشته ۳۰ هزار میلیارد تامین مالی زنجیره‌ای از طریق اوراق انجام شده است. وی با اشاره به اینکه در ۶ ماه نخست امسال به اندازه کل سال قبل مجوز واردات ماشین‌آلات حوزه معدن را داشته‌ایم، گفت: در این راستا یک قاعده گذاشته‌ایم، ماشین‌آلاتی که ساخت داخل ندارند مشخص شده و به سرعت ثبت سفارش برای واردات می‌شود، آنهایی که ساخت داخل دارند گفته‌ایم پنجاه پنجاه باشد واردات و خرید از داخل.

وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: برای رونق اشتغال و تولید در شهرها نیازمند ارتقای واحدهای کوچک هستیم که امروز می‌بینیم خیلی از کارخانه‌های بزرگ از یک کار کوچک شروع کرده‌اند و به مجتمع صنعتی بزرگ تبدیل شده‌اند، همچنین تکمیل واحدهای نیمه‌تمام بالای ۶۰ درصد پیشرفت، سرمایه‌گذاری جدید، ارتقای فرهنگ کار صنعتی و... را نیز باید دنبال کنیم. وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: امیدوارم سال آینده خبر سرمایه‌گذاری یا فعال شدن حداقل ۱۰ واحد را در سلسله و دلفان بشنویم.

اسکله‌های ۷ و ۸ بندر پارسیان به بهره‌برداری رسید

اسکله‌های شماره ۷ و ۸ منطقه ویژه اقتصادی پارسیان با فرمان محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری به صورت ویدئو کنفرانس؛ به بهره‌برداری رسید. این طرح در راستای ماموریت ایمیدرو برای توسعه زیرساخت‌ها راه‌اندازی شده است. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، بهره‌برداری از این اسکله‌ها با اعتباری بالغ بر ۳۰ میلیون یورو محقق شده است. ظرفیت تخلیه و بارگیری (سالانه) این اسکله‌ها به ۳ میلیون تن و میزان اشتغالزایی مستقیم آن به ۱۰۰نفر می‌رسد.

همزمان با افتتاح طرح‌های فوق، عملیات اجرایی مجتمع تولید متانول از گاز طبیعی با اعتباری بالغ‌بر ۵۵۰ میلیون یورو در منطقه ویژه اقتصادی پارسیان آغاز شد. سید علی‌اصغر علامه، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی پارسیان در مراسم افتتاح اسکله‌های ۷ و ۸ گفت: منطقه ویژه اقتصادی پارسیان مستعدترین منطقه ویژه اقتصادی در جنوب کشور و نزدیک‌ترین منطقه به پایتخت انرژی ایران(پارس‌جنوبی) جهت استقرار صنایع انرژی بر اعم از فولاد و پتروشیمی است.

وی افزود: این منطقه با وسعت ۱۰هزار هکتار می‌تواند میزبان شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌ی پتروشیمی و فولاد و صنایع پایین‌دست در جهت جلوگیری از خام‌فروشی و تحقق اهداف مدنظر، باشد. علامه افزود: در سال ۱۴۰۱ در راستای منویات مقام معظم رهبری و تاکید رئیس‌جمهوری و همچنین با حمایت وزارت صنعت، معدن و تجارت و ایمیدرو، در همه حوزه‌ها ازجمله زیرساخت، سرمایه‌گذاری و صادرات با تخصص جوانان ایرانی، رشد ۴۰۰ درصدی را رقم زدیم که خود افتخاری بزرگ است.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی پارسیان خاطر نشان کرد: بندر پارسیان تنها بندر تمام ایرانی است که همه مراحل آن، از طراحی تا مهندسی، از ساخت تا نصب و تامین مالی، صد در صد ایرانی بوده و در حوزه ساخت بندر امروز بی‌نیاز از دیگر کشورها هستیم.

برق صنایع پاشنه‌آشیل تولید ۵۵ میلیون تن فولاد

سخنگوی صنعت برق کشور، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا سال ۱۴۰۴ را قابل تحقق دانست و، گفت: نیاز صنایع کشور به برق حدود ۲۱ هزار مگاوات است که از این میزان ۷۵۰۰ مگاوات به صنایع بزرگ و استراتژیک همچون فولاد و آلومینیوم اختصاص می‌یابد.

مصطفی رجبی مشهدی در گفت‌وگو با فولادبان با بیان اینکه تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا سال ۱۴۰۴ قابل تحقق است، اظهار کرد: وزارت نیرو برای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد تا پایان برنامه توسعه، برنامه‌های زیادی برای احداث و ایجاد نیروگاه‌های برق دارد تا فولادسازان تا پایان برنامه ششم توسعه به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد که تقریبا ۲برابر میزان فعلی فولاد است، دست یابند.

وی، زیرساخت‌های مورد نیاز برای تامین انرژی به‌ویژه تولید برق را آماده بهره‌برداری دانست و گفت: کارخانه‌ها و نیروگاه‌های صنایع فولادی را بخش خصوصی و با نظارت وزارت نیرو راه‌اندازی و ایجاد می‌کند. این مقام مسئول وزارت نیرو با اشاره به بهینه‌سازی مصرف برق و انرژی در کشور، تصریح کرد: ساخت نیروگاه برق برای تولیدکنندگان فولادی با توافق وزارتخانه‌های صمت و نیرو صورت گرفته و مجوزهای مورد نیاز برای تولید ۱۰هزار مگاوات برق به نتیجه رسیده است. رجبی مشهدی در ادامه با بیان اینکه تا ۳ سال آینده ۱۴ هزار مگاوات برق وارد مدار خواهد شد، اظهار کرد: قرار است نیروگاه‌های صنایع تا پایان سال هزار مگاوات و تا پایان سال آینده ۱۵۰۰ مگاوات برق را وارد مدار سراسری کنند، ضمن اینکه چندی پیش نخستین واحد نیروگاهی بخش خصوصی صنایع در سمنان با احداث یک نیروگاه ۱۸۳مگاواتی به بهره‌برداری رسیده بود.

وی خاطرنشان کرد: اگر براساس برنامه کنونی پیش برویم، مشکل خاصی در تولید ۱۴ هزار مگاوات برق مورد نیاز صنایع نخواهد بود. البته موضوع مهم‌تر اینکه بخش مهمی از این میزان برق تولیدی به نیروگاه‌های تجدیدپذیری که صنایع درحال احداث آن هستند، اختصاص دارد.

به گفته سخنگوی صنعت برق کشور، درحال‌حاضر صنایع درصدند با ساخت نیروگاه تولید برق علاوه‌بر تامین انرژی واحدهای تولیدی خود، چنانچه برق مازاد هم داشته باشند، وزارت نیرو متعهد به خرید شده است، ضمن اینکه در صورت نیاز، از طریق شبکه‌های عمومی برق، از نیروگاه‌های صنایع پشتیبانی می‌شود با این حال، وزارت نیرو چنانچه اشکالی در تولید برق نیز پیش آمد، برق مورد نیاز صنایع را از طریق شبکه‌های سراسری برق تامین می‌کند.

رجبی مشهدی با یادآوری اینکه نیاز صنایع کشور به برق حدود ۲۱ هزار مگاوات است که شامل صنایع کوچک، متوسط و صنایع انرژی بر است، عنوان کرد: از این میزان حدود ۷۵۰۰ مگاوات برق مورد نیاز صنایع بزرگ همچون فولاد، آلومینیوم و سیمان است. در این راستا، چنانچه این میزان برق مورد نیاز صنایع را نیروگاه‌های واحدهای تولیدی تامین کنند، مطمئنا توان کشور برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد فراهم خواهد شد.

در بررسی چگونگی افزایش نقش معدن در تولید ناخالص داخلی مطرح شد:

باید فرآوری را گسترش دهیم

عکس: روزگار معدن

> اگر می‌خواهیم تولید ناخالص داخلی معدن و صنایع وابسته را افزایش دهیم، باید به بحث توسعه فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده در این بخش توجه و عقب‌ماندگی چشمگیر کشور در این زمینه را جبران کنیم

گیتا جاودانی

سهم بخش معدن از تولید ناخالص داخلی، در چارچوب برنامه ششم توسعه کشور، در خوشبینانه‌ترین حالت تا ۱.۵ درصد در نظر گرفته شده بود که با احتساب صنایع معدنی، به ۵ درصد می‌رسید.

این در حالی است که بخش معدن کشور حدود ۵۷ میلیارد تن ذخیره شناسایی‌شده دارد و سالانه حدود ۴۰۰ میلیون تن مواد معدنی از ۵ هزار و ۶۰۰ معدن فعال استخراج می‌شود و موقعیت ممتازی برای سرمایه‌گذاری، از بخش سنگ‌آهن و زغال‌سنگ گرفته تا مس، آلومینیوم و طلا و دیگر مواد معدنی دارد. انتشار این اطلاعات سبب شد گلایه‌هایی نسبت به نقش کمرنگ معدن در جی‌دی‌پی مطرح شود. کارشناسان می‌گفتند معادن سهم بسیار بالایی در تولید ناخالص داخلی کشورهای مختلف دارند، اما در کشور ما سهم معدن در تولید ناخالص داخلی بسیار ناچیز است.

معاون معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت نگاه دیگری به موضوع دارد و می‌گوید: معدن صنعت مادر است و نباید تاثیر آن را در دیگر صنایع نادیده گرفت.

به این ترتیب، باید سهم بخش معدن را در جی‌دی‌پی دیگر صنایع در نظر بگیریم تا به عدد دقیق‌تری برسیم.

در گزارش امروز «روزگارمعدن»، نظر تقی نبئی و پیمان افضل دو کارشناس حوزه معدن درباره این موضوع بازتاب یافته است.

سهم ناچیز معدن در تولید ناخالص داخلی

تقی نبئی ـ رئیس پیشین سازمان نظام مهندسی معدن:

در حوزه معدن گاهی گزاره‌های ضد و نقیضی مطرح می‌شود. از یک طرف، گفته می‌شود که معادن سهم بسیار بالایی در تولید ناخالص داخلی کشورهای معدن‌خیز دارند، اما در کشور ما این سهم ناچیز است و از طرف دیگر اعلام می‌شود باید جلوی خام‌فروشی گرفته شود.

برای شرح این موضوع، توجه به چند نکته ضروری است. اول اینکه منظور از خام‌فروشی، که در سال‌های اخیر درباره آن صحبت‌های فراوانی شده است، صادرات خام مواد معدنی است. به‌عبارت دیگر، اگر ماده معدنی را به همان صورت که از معدن استخراج می‌شود (به‌فرض سنگ‌آهن یا کوپ سنگ‌های ساختمانی) را صادر کنیم، ارزش‌افزوده‌ای که حاصل از فرآوری تولید فولاد و تولید شمش یا سنگ برش خورده است، در داخل کشور ایجاد نمی‌شود و تاثیر مثبت چندانی بر تولید ناخالص داخلی نخواهد داشت.

▣ محاسبه نادرست است

سهم معدن در تولید ناخالص داخلی با روش‌های درست و استاندارد محاسبه نشده و به این ترتیب همان‌طور که اشاره شد، سهم حوزه استخراج این بخش در جی‌دی‌پی حدود ۱.۵ درصد (با کمی افزایش یا کاهش) و سهم صنایع معدنی حدود ۶ درصد در نظر گرفته شده است، در صورتی که، این بخش تنها در صنعت ساختمان (که ۳۰ درصد سهم جی‌دی‌پی را به خود اختصاص داده) بین یک تا ۶ درصد دخالت دارد و به‌طور غیرمستقیم تاثیر زیادی بر تولید ناخالص داخلی دارد.

▣ اهمیت گسترش فرآوری

البته باید به این نکته هم توجه داشت که همین مقدار اعلام‌شده هم عدد درشتی است، زیرا معدن در نوک هرم قرار دارد و نبودش می‌تواند بسیاری از شاخص‌های موثر در جی‌دی‌پی را تحت‌تاثیر قرار دهد. به‌عبارت دیگر، به رشد شاخص‌های دیگری که در جی‌دی‌پی نقش دارند، کمک می‌کند، اما اگر می‌خواهیم این عدد افزایش پیدا کند، باید فرآوری را گسترش دهیم و جلوی صادرات مواد خام را بگیریم.

▣ تعطیلی بخشی از ظرفیت

نکته اینجا است که در بعضی زمینه‌ها مثل سنگ نمای ساختمان هم ظرفیت‌های معدنی و هم تولید معدنی‌مان بیشتر از نیاز داخل و ممکن است در چند سال آینده، دیگر این سنگ‌ها به‌عنوان سنگ تزئینی و ساختمانی، چه در داخل و چه در خارج مصرف نداشته باشند. بنابراین، اگر اصرار داشته باشیم که از صادرات کوپ سنگ جلوگیری شود، بخشی از ظرفیت معدنی‌مان تعطیل می‌شود و تا بخواهیم این سنگ‌ها را فرآوری و در بازارهای داخلی و خارجی عرضه کنیم، ممکن است زمان از دست برود و در این مدت بسیاری از معادن سنگ نما در کشور تعطیل شوند. پس باید ذخایر معدنی را به انواع گوناگون تفکیک کنیم. درباره فلزی‌ها می‌توان جلوی خام‌فروشی یا صادرات مواد خام معدنی را بگیریم یا محدودیت‌هایی برای آن ایجاد کنیم، اما بسیاری از تولیدات غیرفلزی را می‌توان بدون وارد کردن به زنجیره تولید، به‌صورت خام صادر کرد. به‌عنوان مثال باید کلینکر را صادر کنیم، زیرا در حال حاضر مازاد مصرف داریم و ممکن است در آینده هم مصرف جهانی کلینکر به‌اندازه امروز نباشد.

بنابراین باید در این حوزه کار کارشناسی جامعی انجام گیرد و بین انواع مواد معدنی تفکیک قائل شد و درباره خام‌فروشی تسهیلاتی در نظر گرفت که بتوان برخی مواد معدنی را صادر کرد و برای برخی دیگر، مشوق‌هایی ایجاد کنیم که فرآوری آنها انجام و محصولاتی با ارزش‌افزوده بالاتر تولید و صادر شود. به این ترتیب، تکمیل زنجیره ارزش ماده معدنی را می‌توان با یک برنامه جامع و میان‌مدت (تا ۱۰ ساله) اجرا کرد.

▣ موتور محرک صنایع دیگر

در بخش معدن تولید ناخالص داخلی به‌تنهایی نباید ملاک قرار گیرد، بلکه باید نقش آن را در دیگر صنایع هم در نظر گرفت. به‌عبارت دیگر، صنعت ساختمان که از جمله حوزه‌هایی است که سهم درشتی از جی‌دی‌پی را به خود اختصاص داده است (گفته می‌شود حدود ۳۰ درصد)، مواد و مصالح را از بخش معدن تامین می‌کند، بنابراین همین یک درصد هم موتور محرک صنایع دیگر است.

کمابیش در حدود ۳ هزار معدن فعال کشور مربوط به تولید صنایع ساختمانی است و این نشان از اهمیت این بخش در رشد صنعت ساختمان دارد. بنابراین، باید در محاسبه، سهم معدن را از جی‌دی‌پی صنعت ساختمان جدا و آن را به بخش معدن اضافه کنیم.

پس به این ترتیب، سهم بخش معدن و صنایع معدنی در جی‌دی‌پی شاید حتی به بیش از ۱۰ درصد برسد که سهم خوب و قابل‌توجهی است.

▣ جبران عقب‌ماندگی

اگر می‌خواهیم تولید ناخالص داخلی معدن و صنایع وابسته را افزایش دهیم، باید به بحث توسعه فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده در این بخش توجه و عقب‌ماندگی قابل‌توجه کشور در این زمینه را جبران کنیم، البته این عقب‌ماندگی به‌سادگی جبران‌شدنی نیست و باید سرمایه‌گذاری چشمگیری در این زمینه انجام گیرد.

▣ رویکرد منفی به خام‌فروشی

محدودیت صادراتی یکی از ساده‌ترین روش‌ها برای جلوگیری از خام‌فروشی است. در این روش برای ابتدای زنجیره محدودیت صادراتی ایجاد می‌شود و تولیدکننده مجبور خواهد شد، به‌سمت فرآوری و تکمیل زنجیره ارزش پیش برود.

از نظر من، این روش منطقی نیست. وقتی هدف آن است که از خام‌فروشی مواد معدنی استخراج‌شده فاصله بگیریم و به‌سمت تکمیل زنجیره ارزش برویم، باید چند کار را به‌صورت همزمان و موازی انجام دهیم.

به‌عبارت دیگر، همزمان با در نظر گرفتن محدودیت‌های صادراتی، باید مشوق‌هایی ایجاد و تسهیلات برای تولیدکننده فراهم شود که زنجیره را تکمیل کند، اما ما تا به امروز از این بخش غافل بوده‌ایم.

اگر محدودیت و مشوق همزمان اجرا نشود، در عمل معدن تعطیل می‌شود و این اتفاق در حال حاضر رخ داده و سیاست‌های معدنی به‌گونه‌ای بوده که بخشی از ظرفیت معدنی‌مان را به تعطیلی کشانده است.

بنابراین باید همزمان با ایجاد محدودیت برای صادرات، مشوق‌هایی در نظر گرفت که تسهیلات با بهره کمتر و دوره بازگشت طولانی‌تر به بخش معدن تخصیص داده شود تا معدنکارانی که از نظر مالی توان استخراج دارند، بتوانند کارخانه فرآوری هم احداث کنند. علاوه بر این، باید تسهیلات صادراتی برای محصولاتی در نظر گرفت که در بخش فرآوری ایجاد می‌شود.

تصمیم گیری با خرده‌دانش‌ها

پیمان افضل ـ کارشناس معدن و استاد دانشگاه:

گاهی برخی از تصمیم‌گیری‌ها درحوزه معدن از سوی مسئولانی اتخاذ می‌شود که نگاه کلان ندارند و هیچ‌وقت به کنه موضوعات توجه نمی‌کنند و با همفکری با برخی مشاوران ضعیف‌تر از خود، به سطح موضوع توجه کرده و همان سطح را به برنامه‌ریزی‌های خود تعمیم می‌دهند.

صنعت معدن ۲ بخش معدن و صنایع معدنی دارد و بنابراین وقتی راجع به معدن صحبت می‌کنیم، باید صنایع معدنی را هم در کنار آن قرار دهیم.

در صنایع معدنی همان فعالیتی انجام می‌شود که ماده خام را به ماده فرآوری و آماده‌شده برای کار در صنایع پایین‌دستی تبدیل می‌کند.

▣ مثالی از شرکت مس

برای مثال وقتی شرکت ملی صنایع مس در کشور تاسیس و مس سرچشمه راه‌اندازی شد، به‌دنبال آن، چندین کارخانه در حوزه‌های مختلف تولیدی در سراسر کشور و صنایع گوناگون وابسته به آن هم پا گرفت.

مس خام که از معدن سرچشمه استخراج می‌شد، بخشی از مراحل فرآوری را همان‌جا پشت‌سر می‌گذاشت. علاوه بر این، پالایشگاه‌های گوناگون راه‌اندازی شد و با فرآوری این ماده آن را وارد صنایع گوناگون به‌ویژه صنایع الکترونیک کردند. به‌تدریج، بسیاری از صنایعی که ظرفیت کافی داشتند، با اتکا به شرکت مس و مواد اولیه‌ای که در دسترس قرار گرفته بود، پا گرفت.

شرکت مس برای اینکه از اول شرکتی متمرکز بود، به‌خوبی توانست در رقابت‌های بین‌المللی وارد شود و حتی تولیدکننده‌های کوچک را هم زیر پر و بال خود گرفت و بسیاری از معادن مس، به این ترتیب پیشرفت کردند.

▣ عناصر کمیاب را فرآوری می‌کنیم

به‌گمان من، واژه‌ای به نام خام‌فروشی اصلا محلی از اعراب ندارد. ما در حال حاضر، در کنار معادن، موضوع فرآوری را هم داریم و چندین سال است که تکنولوژی‌های لازم برای بسیاری از عناصر پایه حتی بعضی از عناصر کمیاب به کشور انتقال داده شده و وجود دارد.

انتقال فناوری باعث شده است که ما بتوانیم در داخل کشور کارخانه‌های فرآوری بسازیم و برای مس، طلا و سنگ‌آهن این کار را به‌راحتی انجام می‌دهیم. وقتی ماده معدنی تبدیل به کنسانتره شد، دیگر نام آن خام نیست و مرحله‌ای از فرآوری را پشت‌سر گذاشته است.

▣ یک بام و دو هوا

از اتفاق سهم معدن در جی‌دی‌پی کشور بالا است، زیرا بخش اعظم آن در صنایع معدنی کاربرد دارد. وقتی موضوع صادرات مطرح می‌شود با افتخار به صادرات فولاد، مس، سرب، روی و امثال آن اشاره می‌کنیم. همین‌طور وقتی درباره صنعت شیشه، سیمان، کاشی و سرامیک صحبت می‌شود (که همه مربوط به صنایع معدنی است). اما وقتی صحبت از سهم تولید می‌شود، به‌سراغ معادن می‌آیند و فقط درباره سنگ‌هایی صحبت می‌شود که از معدن استخراج شده‌اند. این سیاست، یک بام و دو هوا و به‌دلیل آن است که بسیاری از مسئولان نگاه کلان معدنی ندارند.

▣ فرآوری موبایل

در واقع نه چیزی به نام خام‌فروشی داریم و نه چیزی به نام جی‌دی‌پی پایین. گاهی گفته می‌شود که معادن کوچک‌مقیاس متعددی وجود دارند که واحد فرآوری ندارند، اما آنها هم در درجه اول تولیدات خود را به کارخانه‌های داخلی می‌فروشند.

در زمینه سنگ‌های تزئینی، همه تولیدات مراحلی از فرآوری را پشت‌سر می‌گذارند تا نرخ آنها مشخص شود. به این ترتیب هیچ ماده‌ای به‌صورت خام صادر نمی‌شود.

در حال حاضر به‌ندرت کشوری در دنیا یافت می‌شود که ماده معدنی خود را به‌صورت خام به‌فروش برساند و فناوری‌ها در این زمینه پیشرفت چشمگیری داشته‌اند. برای مثال چین برخی مراحل عملیات فرآوری را در هنگام حمل ماده معدنی در کشتی‌ها یا تریلرها (از طریق فناوری‌های موبایل) انجام می‌دهد.

▣ مسئله، مشکلات معدن است

مسئله اصلی این است که بعضی از کارخانه‌های ما از صنعت روز دنیا عقب‌تر هستند، بنابراین باید خودمان را به‌روز کنیم، اما در شرایط فعلی با این قوانین و شرایط داخلی و خارجی و نرخ ارز، اگر یک نفر بخواهد کارخانه سنگ در حد استانداردهای اتحادیه اروپا در ایران بزند، حداقل باید ۳ برابر ترکیه هزینه کند، یعنی اگر همان کارخانه را در ترکیه احداث کند، از نظر مالی به‌صرفه‌تر است. در چنین شرایطی، باید قوانین و مقررات و روابط خارجی کشور به‌گونه‌ای باشد تا تولیدکننده‌ها بتوانند فناوری‌هایی متناسب با شرایط روز به کشور وارد کنند و کارخانه‌هایی احداث کنند که میزان مصرف آب و انرژی آنها بهینه باشد و هزینه تمام‌شده را کاهش دهند و به این ترتیب امکان رقابت در بازار بین‌المللی برای آنها

سخن پایانی

به‌طورخلاصه از یک‌سو، سهم معدن باید در جی‌دی‌پی کل صنایع در نظر گرفته شود، نه فقط بخش استخراج و از سوی دیگر، اگر بنا بر این است که بخش معدن از خام‌فروشی به‌سمت تولید مواد با ارزش‌افزوده بالاتر برود، باید علاوه بر محدودیت‌های اعمال‌شده که به چالشی برای بخش معدن تبدیل شده است، مشوق‌های سرمایه‌گذاری و تسهیلات بانکی و وام‌های ارزان‌نرخ و تسهیلات مربوط به امکان انتقال دانش و فناوری نوین از طریق ایجاد واحدهای فرآوری هم برای آن در نظر گرفته شود.

اخبار

کمبود نیروی متخصص معضل اصلی سازمان زمین‌شناسی

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با اشاره به اصل ۴۴ قانون اساسی و رویکرد دولت در کوچک‌کردن سازمان‌های دولتی بیان کرد: درحال‌حاضر معضل اصلی ما در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور کمبود نیروی متخصص است.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، علیرضا شهیدی افزود: در برنامه توسعه ششم، حدود ۱۰۰نفر از نیروهای متخصص باسابقه از سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور خارج شدند و جایگزینی نداشتند.

وی تاکید کرد: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور یک سیستم تخصصی حاکمیتی است و نباید مانند سایر سازمان‌های دولتی با آن برخورد شود؛ این سیاست اشتباهی است که تمام سازمان‌های دولتی را با یک مقیاس کوچک کنیم.

معاون وزیر صمت بیان کرد: ورودی و خروجی دانشگاه‌ها در رشته زمین‌شناسی به ترتیب حدود ۵۰ و ۴۵ درصد کاهش پیدا کرده است و ما در بخش خصوصی نیز با چالش نیروی متخصص مواجه هستیم.

نهایی شدن طرح اصلاح قانون معادن

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اعلام اینکه جلسه نظارتی در این کمیسیون برای بررسی نحوه هزینه‌کرد حقوق دولتی معادن با حضور نماینده سازمان برنامه و بودجه برگزار شد، از نهایی شدن طرح اصلاح قانون معادن ظرف هفته‌های آینده خبرداد.

به گزارش فولادبان، مصطفی طاهری درباره اختصاص ۱۵درصد از حقوق دولتی معادن به شهرستان‌های محل استقرار معادن، گفت: براساس قانون، حقوق دولتی معادن باید در محل‌های مختلفی هزینه شوند؛ به این معناکه ۱۵درصد این اعتبارات به استان‌های محل استقرار معادن، ۱۲درصد به منابع طبیعی، ۳درصد به نظام مهندسی برای تحقق اهداف تعیین شده در قانون مربوطه، ۶۵درصد به وزارت صمت برای توسعه زمین‌شناسی و اکتشاف و اجرای بهینه تکالیف و ماموریت‌های توسعه بخش معدن و صنایع معدنی و ۵ درصد به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی باید اختصاص یابد. نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس با اشاره به اینکه جلسه نظارتی در کمیسیون صنایع و معادن برای بررسی نحوه هزینه‌کرد حقوق دولتی معادن با حضور نماینده سازمان برنامه و بودجه برگزار شد و امروز نیز جلسه‌ای دیگر در این زمینه برگزار خواهد شد، اظهار کرد: عملکرد زیرمجموعه‌های دولت در توزیع حقوق دولتی معادن قابل قبول نبوده است.

وی با بیان اینکه حقوق دولتی معادن در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است در حالی که در سال‌های قبل این عدد کمتر بود، اضافه کرد: مردم باید از این منابع منتفع شوند که ما با اصلاح قانون معادن به دنبال تحقق این مهم هستیم، ضمن اینکه در این طرح سازوکار استعلام‌ها، زمان پاسخگویی به استعلام‌ها و برخی فرآیندها اصلاح می‌شود.

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه گزارش نظارتی مربوط به نحوه هزینه کرد حقوق دولتی معادن به صحن علنی ارسال می‌شود، از نهایی شدن طرح اصلاح قانون معادن ظرف هفته‌های آینده خبر داد.

خبر

هدف از اعمال عوارض جلوگیری از خام‌فروشی است

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت گفت: اعمال عوارض صادراتی بر محصولات خام و نیمه‌خام تاکنون اجرایی نشده است.

سیف‌اله امیری در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به تعیین عوارض صادراتی بر مواد خام و نیمه‌خام معدنی و تاثیر آن بر زنجیره فولاد، اظهار کرد: اخذ عوارض از محصولات فولادی هنوز اعمال نشده است و اگر مصوبه اجرای آن در این ماه به تصویب برسد، مهلت ۳ ماهه‌ای برای اعمال آن در نظر گرفته شده است تا از صادرکنندگان اخذ شود.

وی با هشدار درباره افزایش نرخ بازارها پس از اعمال عوارض، گفت: دولت باید فکری به حال بهم ریختگی بازار ناشی از افزایش نرخ به‌ویژه در مواد خام و اولیه کند.

این مقام مسئول در وزارت صمت با تاکید بر پیگیری این موضوع در دولت، تصریح کرد: درحال‌حاضر وزارت صمت لیست اقلام صادراتی برای تعیین عوارض را به وزارت اقتصاد ارجاع داده و این وزارتخانه هم دستکم تا یک ماه آینده باید لیست کالاها و محصولات صادراتی را مشخص و برای آنها عوارض تعیین کند، بنابراین تاکنون اعمال عوارض صادراتی برای محصولات خام و نیمه‌خام اجرایی نشده است.

امیری با ارائه پیشنهاد لغو تعیین مدت ۳ماه برای اخذ عوارض از محصولات خام و نیمه‌خام، اظهار کرد: برای تصویب اعمال عوارض بر مواد خام به ویژه محصولاتی چون سنگ‌آهن یک راه‌حل وجود دارد و آن اینکه پس از تصویب در وزارت اقتصاد، مصوبه به سران قوا ارجاع، و اعلام شود تعیین مدت ۳ ماهه اخذ عوارض لغو و اخذ عوارض مثلا از امروز اعمال خواهد شد، زیرا تعیین ضرب‌الاجل پرداخت عوارض برای مواد خام مانع از افزایش نرخ آن خواهد شد اما عوارض بر دیگر محصولات و کالاها مشکلی برای صادرات آنها ایجاد نخواهد کرد.

وی، هدف از اعمال عوارض را جلوگیری از خام‌فروشی دانست و گفت: عوارض صادراتی از کالاها و محصولاتی که کمبود آنها در کشور وجود دارد، اخذ خواهد شد تا مانع از خروج کالاهای خام مورد نیاز کشور شویم اما کالاها و محصولات خامی که در بازار داخل به صورت مازاد وجود دارد، عوارض صادراتی اعمال خواهد شد.

مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت در پاسخ به پرسش فولادبان درباره زمان اجرای مصوبه عوارض صادراتی مواد خام و نیمه‌خام مطرح کرد: اعمال اخذ عوارض و اجرای این مصوبه به هیچ‌وجه مشخص نیست اما براساس قانون بودجه اعمال عوارض بر محصولات و کالاها باید از اول فروردین ۱۴۰۱ اجرا می‌شد.

بر همین اساس، به نظر می‌رسد دولت نتوانند اعمال عوارض را به ابتدای سال برگرداند، چون عده‌ای محصولات‌شان را صادر کرده‌اند و عوارضی پرداخت نکرده‌اند.

فهرست جدید مواد معدنی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه‌خام که براساس مصوبه هیات دولت، درآمد حاصل از صادرات آنها در تمام نقاط کشور مشمول مالیات شناخته شد، اخیرا اعلام شده است.

در این راستا، هیات وزیران به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های اقتصاد و صمت، معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری و اتاق بازرگانی ایران و به استناد بند (ص) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورتخام و نیمه‌خام را تصویب و ابلاغ کرده است.

مظنه معدنکاری

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

قیمت تمام شده یک ماده معدنی وابسته به مجموع هزینه‌های سرمایه‌گذاری، هزینه‌های سالانه واحد تولیدی و هزینه‌های بالاسری و عمومی است. بررسی‌ها نشان می‌دهند که هزینه‌های حمل‌ونقل بیشترین تاثیر را بر نرخ مواد معدنی در واحدهای فرآوری در سال‌های اخیر دارد. همچنین حضور واحدهای فعال فرآوری بر عرضه و تقاضا و به تبع آن بر نرخ مواد اولیه عرضه شده موثر است.

به گزارش ایراسین، در همین زمینه محمدرضا حداد طهرانی، مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار گفت: براساس اهداف کمی برنامه ششم توسعه، نرخ رشد سالانه صنعت ۳/۹ و معدن ۸/۸ درصد پیش‌بینی شده است؛ بخشی از این رشد، از محل افزایش رقابت‌پذیری پیش‌بینی می‌شود. پیش‌بینی نرخ رشد بهره‌وری برای بخش صنعت و معدن نیز به ترتیب ۵/۴ و ۷/۲ درصد است. به این ترتیب افزایش رقابت‌پذیری در بخش معدن و صنایع معدنی به واسطه بهره‌وری و به کارگیری دانش و نوآوری باعث خواهد شد محصول باکیفیت و باقیمت پایین‌تری نسبت به رقبای خارجی در اختیار تقاضاکنندگان داخلی و خارجی قرار گیرد. وی اظهار کرد: قیمت محصولات معدنی که عمدتا به عنوان مواد اولیه صنایع مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند، مهم‌ترین عامل موثر در تامین خوراک واحدهای تولیدی است. نوسانات نرخ انواع مواد معدنی و فلزات به دلایل مختلف اعم از تغییرات در شرایط سیاسی و اقتصادی جهانی و تغییرات غیرمنتظره این عوامل در سال‌های اخیر چشمگیر بوده که این امر سبب به دست آوردن نتایجی متفاوت با مرحله طراحی می‌شود و در برخی موارد نیز موجب تعطیلی واحدهای تولیدی می‌شود. به عنوان مثال، سنگ‌آهن به عنوان مهم‌ترین ماده اولیه صنعت فولاد کشور است. نوسانات نرخ جهانی سنگ‌آهن در سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۴ که بر صنعت آهن و فولاد تاثیر گذاشته را می‌توان از این تغییرات دانست. کاهش نرخ سنگ‌آهن در جهان طی سال‌های گذشته، بر صنعت آهن و فولاد ایران نیز تاثیر گذاشته، به طوریکه سبب تعطیلی بسیاری از معادن سنگ‌آهن خصوصی کشور به دلیل عدم پوشش هزینه‌ها شده است. طهرانی گفت: روش‌های مختلفی در قیمت‌گذاری مواد معدنی استفاده می‌شود که از این جمله می‌توان به تعیین نرخ از سوی دولت، قیمت‌گذاری براساس هزینه تولید، تعیین نرخ براساس نرخ جهانی و قیمت‌گذاری براساس هزینه‌های تولید و نرخ محصولات پایین‌دستی اشاره کرد. تعیین نرخ براساس قیمت‌های جهانی که عمدتا برحسب عرضه و تقاضای جهانی که تابعی از شرایط سیاسی و اقتصادی جهان است صورت می‌گیرد، سبب بروز مشکلاتی در فعالیت واحدهای کوچک مقیاس در دوره کاهش قیمت‌ها می‌شود؛ زیرا هزینه‌های تولید واحدهای کوچک مقیاس به سبب حجم پایین تولید و روش‌های غیرمکانیزه به‌کار گرفته شده، بیشتر از میانگین جهانی یا معادن بزرگ مقیاس است. قیمتگذاری از سوی دولت نیز تاثیر مشابهی روی پروژه‌های معدنی می‌گذارد.

حدادی افزود: از جمله مهم‌ترین عوامل موثر در نرخ تمام شده، انواع هزینه‌ها و نحوه گردش آنها است. گردش هزینه‌ها در شرایط گوناگون و برای مقاصد مختلف، یکسان و فقط نوع هزینه‌هاست که با توجه به صنایع مختلف، ممکن است متفاوت باشد.

الگوی محاسبه نرخ تمام شده

حدادی گفت: ماهیت تعیین نرخ تمام شده در صنایع مختلف یکسان اما طبقه بندی هزینه‌های آنها با یکدیگر متفاوت است. الگوی نرخ تمام شده در مواد معدنی، تفاوت چندانی با سایر صنایع ندارد و عمده‌ترین تفاوت آنها، تفاوت در انواع هزینه‌ها است. فاکتورهای مهم نرخ تمام شده نظیر هزینه‌های مواد، دستمزد، اکتشاف و... در تمامی صنایع معدنی وجود دارد و فقط اقلام ریز هزینه‌های آنها ممکن است با یکدیگر متفاوت باشد. به عنوان مثال در صنایع خودروسازی، هزینه‌های مربوط به مونتاژ قطعات اتومبیل و در صنایع معدنی هزینه‌هایی نظیر اکتشاف و حقوق دولتی و نظایر آنها وجود دارد.

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار توضیح داد: بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ تمام شده مواد معدنی وابسته به مجموع هزینه‌های سالیانه واحد تولیدی و ظرفیت تولید است. هزینه‌های سالیانه واحدهای تولیدی مواد معدنی، شامل هزینه استهلاک سرمایه، هزینه‌های جاری و هزینه‌های عمومی و بالاسری است. به طور کلی، به منظور اعمال تاثیر هزینه‌های سرمایه‌ای یادشده در تعیین نرخ تمام شده ماده معدنی مورد نظر، هزینه‌های استهلاک سالیانه این هزینه‌ها به همراه هزینه‌های جاری و عمومی سالیانه لحاظ شده و بخشی نیز به صورت هزینه‌های سرمایه‌گذاری سالانه (خرید ماشین‌آلات و تجهیزات جدید و هزینه‌های مربوط به طرح‌های توسعه‌ای) به هزینه‌های پروژه اضافه می‌شود و بر نرخ ماده معدنی تاثیر می‌گذارد.

هزینه‌های سرمایه‌ای

وی در تشریح مهم‌ترین عوامل موثر در نرخ تمام شده ماده‌معدنی که در محاسبات فنی و اقتصادی معادن نیز تعیین‌کننده هستند گفت: هزینه‌های سرمایه‌ای که پیش از بهره‌برداری از پروژه و به منظور دستیابی به جریان سود نقدی انجام می‌شود، در صنعت معدن شامل هزینه تملک بر معدن، هزینه اکتشاف، خرید ماشین‌آلات سنگین و سبک شامل بولدوزر، لودر، بیل‌مکانیکی، کامیون، ماشین تدارکات و نیز ادوات اصلی حفاری نظیر دریل واگن، کمپرسور، پرفراتور و همچنین هزینه ساختمان و تأسیسات و راه به‌علاوه شامل هزینه‌هایی است که در مرحله اکتشاف ماده معدنی شده است. استهلاک سرمایه‌های مذکورکه با نرخ‌های مختلف مستهلک می‌شوند، در تمام سال‌های عمر معدن ادامه دارد و به عنوان یک آیتم مهم و مؤثر در قیمت تمام شده ماده معدنی محسوب می‌شود.

هزینه تملک

حدادی افزود: تملک بر تمام یا بخشی از معدن با توجه به هزینه نسبتا سنگین آن، نقش قابل توجهی در برآورد هزینه‌های تولید ماده معدنی دارد. تملک بر معدن ثبت شده به ۲ صورت انجام می‌گیرد؛ در صورتیکه محدوده مورد نظر پیشتر توسط سایر افراد ثبت شده باشد، مذاکرات با مالک جهت خرید سهم مشخص یا کل محدوده معدنی صورت می‌پذیرد. در مواردی نیز، محدوده‌هایی در قالب مزایده‌های معدنی استان‌ها ارائه می‌شود که بسته به نوع مالکیت، هزینه‌های تحمیل شده به پروژه نیز متفاوت خواهد بود.

هزینه اکتشاف

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار گفت: سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف بسیار حائزاهمیت است به طوری که هرگونه خطا در این بخش می‌تواند اثرات جبران‌ناپذیری بر روی اقتصاد و حتی حیات و امکان اجرای پروژه داشته باشد. برآورد هزینه‌های اکتشاف که براساس نوع ماده معدنی و روش اکتشاف متغیر است، براساس تعرفه‌های اعلام شده از سوی دولت انجام می‌گیرد. هزینه‌های یاد شده که بسته به حجم ذخیره و نوع ماده معدنی متغیر است، بخش قابل‌توجهی از هزینه‌های سرمایه‌ای پروژه‌های معدنی را شامل شده و از موارد تاثیرگذار بر نرخ ماده معدنی است.

هزینه ماشین‌آلات و تجهیزات

وی تصریح کرد: وجود ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی به منظور اجرای عملیات اکتشاف و بهره‌برداری، یکی از ارکان اصلی اجرای طرح‌های معدنی به شمار می‌آید که این تجهیزات با توجه به حجم بالای عملیات و شرایط خاص کاری و منطقه‌ای در صنعت معدنکاری، جزو تجهیزات گران نرخ شمرده می‌شوند. برآورد و تامین سرمایه مورد نیاز این تجهیزات و ماشین‌آلات به همراه هزینه تجهیز معدن به تجهیزات مورد نیاز پیش فرآوری مانند خردایش و دانه‌بندی نقش قابل‌توجهی را در توجیه اقتصادی، تضمین بقا و سودآوری طرح‌های معدنی ایفا می‌کند.

هزینه‌های جاری

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار اظهار اظهار کرد: این هزینه‌ها شامل هزینه‌های پرسنلی، سوخت، لوازم و ادوات مصرفی، موادغذایی، تعمیر و نگهداری، هزینه‌های استخراجی و نیز هزینه‌های متفرقه و پیش‌بینی نشده است. از آنجاییکه هزینه‌های استخراجی بخش قابل‌توجهی از هزینه‌های جاری را تشکیل می‌دهد و از طرفی برخلاف سایر موارد فوق، مختص واحدهای معدنی است، بیشتر مورد بررسی قرارمی‌گیرد. این هزینه‌ها برحسب هر تن ماده معدنی محاسبه شده و مستقیما بر نرخ تمام شده محصول تاثیر می‌گذارند.

هزینه پرسنل

وی گفت: با وجود رواج روش‌های استخراج مکانیزه معادن در جهان، در کشور ما همچنان نیروی انسانی از فاکتورهای کلیدی در اجرای پروژه‌های معدنی به شمار می‌آید. به طوری که تعداد پرسنل رابطه مستقیم با میزان تولید دارد. لذا هزینه پرسنل پروژه‌های معدنی که بستگی به تعداد شیفت کاری، روش استخراج، تعداد ماشین‌آلات و به طور کلی مقیاس پروژه دارد، عاملی تاثیرگذار در بازدهی و هزینه‌های پروژه است.

هزینه تعمیر و نگهداری

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار اظهار کرد: هزینه بهره‌برداری، نگهداری و تعمیر ماشین‌آلات سهم قابل‌توجهی از هزینه‌های اجرایی پروژه‌های معدنی را به خود اختصاص می‌دهد؛ به طوری که بی‌توجهی به شرایط اساسی ماشین‌آلات و عدم رفع ایرادات تجهیزات از مهم‌ترین دلایل کاهش عمر مفید ماشین‌آلات است. در حالی که توجه به موارد فوق علاوه‌بر افزایش عمر ماشین‌آلات، سبب کاهش زمان توقف، افزایش بازیابی و تولید و کاهش نیاز به سرمایه‌گذاری مجدد می‌شود.

هزینه‌های استخراج مواد معدنی

حدادی اذعان کرد: با توجه به روش استخراج که خود تابعی است از نوع ماده معدنی و خواص آن، شکل و امتداد ذخیره، توپوگرافی زمین و... این هزینه‌ها نیز متغیر است. مثلا در یک معدن فلدسپارسدیک که ماده معدنی به‌صورت سنگ بوده و سختی آن براساس معیار Mohs حدود ۶ تا ۷ است و رگه ماده معدنی تقریبا یک‌نواخت است، معمولا از روش حفاری و آتشباری جهت استخراج ماده معدنی استفاده می‌شود. در حالی‌که در یک معدن بنتونیت که ماده‌معدنی به شکل خاک است با استفاده از بولدوزر اقدام به استخراج و دپوی ماده‌معدنی می‌شود. همچنین در صورت وجود رگه‌های باطله درکانسار، شرایط به‌گونه‌ای دیگر خواهد بود و برای جلوگیری از اختلاط ماده معدنی و باطله، عملیات استخراج با استفاده از بیل‌مکانیکی و به صورت انتخابی (METHOD SELECTIVE) صورت می‌گیرد و همزمان، بولدوزر عملیات دپوسازی را انجام می‌دهد.

وی افزود: با توجه به انتخاب هر یک از روش‌های استخراجی مذکور و نیز با توجه به حجم عملیات، هزینه‌ها متفاوت خواهد بود. برای مثال در روش انفجاری، هزینه‌های عمده مربوط به حفر چال‌های آتشباری و نیز خرید مواد منفجره است. در حالی‌که در روش‌های دیگر اگر ماشین‌آلات خریداری شده باشد در این بخش هزینه چندانی تحمیل نمی‌شود (بلکه هزینه سرمایه‌ای بیشتری خواهد داشت.) ولی در صورتی که ماشین‌آلات اجاره‌ای باشد، اجاره ماشین‌آلات هزینه‌های این بخش را به شدت افزایش خواهد داد. به هر حال دقت در انتخاب روش و بهینه‌سازی عملیات استخراجی تاثیر چشمگیری در کاهش هزینه‌های استخراجی خواهد داشت. همچنین اگر نیاز به عملیات جانبی نظیر سرند جهت جداسازی خاکه از سنگ یا سنگجوری دستی جهت جداسازی سنگ‌های باطله باشد به همان نسبت به هزینه‌های استخراج ماده معدنی اضافه خواهد شد.

هزینه پرداخت نرخ پایه ماده معدنی

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار اظهار کرد: از آنجایی که معادن جزء منابع ملی هستند به ازای هر تن ماده معدنی استخراج شده، مبلغی به عنوان نرخ پایه یا حقوق دولتی از طرف بهره‌بردار معدن به دولت پرداخت می‌شود. این مبلغ بستگی به نوع ماده معدنی دارد و هر سال توسط وزارت صنایع و معاون تعیین و اعلام می‌شود. با توجه به حداقل ظرفیت استخراج سالانه که در پروانه بهره‌برداری معادن درج شده، کل حقوق دولتی سالیانه محاسبه و به حساب خزانه واریز می‌شود. البته چنانچه مقدار استخراج و فروش ماده معدنی، بیشتر از ظرفیت حداقلی باشد به‌همان نسبت حقوق دولتی سالانه نیز افزایش می‌یابد.

هزینه‌های عمومی

وی افزود: هزینه‌هایی از قبیل هزینه طراحی، هزینه‌های عمومی سایت معدن، سرپرستان و مجریان طرح و سرمایه در گردش نیز وجود دارد که به عنوان هزینه‌های بالاسری شمرده شده و به صورت درصدی از هزینه‌های مستقیم تولید محاسبه و به هزینه‌های پروژه افزوده می‌شود.

مالیات

مدیر فنی و امور معادن شرکت توسعه بازرگانی متیل همیار اظهار کرد: به درآمد ناخالص معادن یعنی تفاضل درآمد فروش ماده معدنی از هزینه‌های جاری، استهلاک و حقوق دولتی به‌صورت سالانه (با استثنای معادنی که در مناطق محروم واقع شده‌اند) مالیات تعلق می‌گیرد.

جمع هزینه استهلاک متوسط سالانه، هزینه‌های جاری سالانه، حقوق دولتی سالانه و مالیات متوسط سالیانه تقسیم بر حداقل ظرفیت استخراج سالانه عددی را به عنوان قیمت تمام‌شده ماده معدنی به دست می‌دهد که این مبلغ به‌اضافه مبلغی به عنوان سود، تعیین‌کننده نرخ نهایی فروش ماده‌معدنی به کارخانجات کاشی است. عموما هر چه میزان استخراج سالیانه بیشتر باشد، قیمت‌تمام‌شده هر تن ماده معدنی کاهش خواهد یافت مگر اینکه مقدار استخراج از نقطه سربه‌سری عبور کند. البته در بسیاری از موارد به دلیل عدم توازن عرضه و تقاضا نرخ حدادی افزود: فروش ماده معدنی متناسب با قیمت تمام‌شده آن نیست و عوامل دیگری در این خصوص تعیین‌کننده است. برای مثال در برخی موارد کارخانجات به علت ضرورت‌هایی، مجبور به خرید ماده معدنی با قیمت‌های بالا هستند و نیز در بسیاری از موارد معدنداران به علت کمبود مشتری یا رقابت غیرمتعارف با یکدیگر ماده معدنی را با قیمت‌های خیلی کم می‌فروشند که در خوش‌بینانه‌ترین حالت درآمد با هزینه برابر می‌شود.

نتیجه‌گیری

درحال‌حاضر نرخ جهانی و وضعیت عرضه و تقاضا اصلی‌ترین عامل تاثیرگذار بر نرخ فروش موادمعدنی است. از بین عوامل موثر بر نرخ تمام شده، هزینه‌های حمل‌ونقل که در ایران بسیار بیشتر از متوسط جهانی است، بیشترین اثر را بر نرخ تمام شده در محل بندر صادرات یا واحدهای مصرف‌کننده دارد که ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی در ایران باعث تاثیرپذیری بالای نرخ مواد معدنی مختلف از هزینه‌های حمل‌ونقل می‌شود. همچنین با توجه به اینکه بخش معدن و صنایع معدنی عمدتا تامین‌کننده مواداولیه و مورد نیاز صنایع نهایی و مصرفی هستند، ارتقای رقابت‌پذیری این بخش نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش نرخ تمام‌شده این‌گونه صنایع و افزایش ضریب نفوذ کالاهای تولیدی صنایع پایین‌دست مصرفی و نهایی در بازار داخلی و خارجی خواهد داشت.

هدف‌گذاری تولید یک میلیون تن کاتد در طرح جامع مس

رئیس انجمن مس ایران گفت: تولید یک میلیون تن کاتد در طرح جامع مس طی ۶ سال آینده برنامه‌ریزی شده است.

بهرام شکوری در گفت‌وگو با ایرنا افزود: تدوین موفق طرح جامع فولاد از سوی ایمیدرو و رفع بسیاری مسائل و مشکلات زنجیره فولاد سبب شده تا امروز چشم‌انداز تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ دست‌یافتنی به نظر برسد.

وی گفت: این تجربه موفق به طور طبیعی به دلیل اهمیت زنجیره و ارزش صادراتی محصولات آن نخستین بار در فولاد اتفاق افتاد و امروز با توجه به ذخایر جدید کشف شده، استخراج از معادن، تعریف واحدهای فرآوری و غیره در سایر زنجیره‌های معدنی نیز اهمیت یافته است.

شکوری با اشاره به تدوین طرح‌های جامع مس، سرب و روی، طلا و غیره، خاطرنشان‌کرد: ایمیدرو با انعقاد قرارداد با یک شرکت و همکاری با انجمن مس ایران و همراهی

معاونت معدنی وزارت صمت، این طرح را آماده کرده و در وهله نخست به دنبال تغییر چشم‌انداز تولید ۸۰۰ هزار تنی کاتد در افق ۱۴۰۴ هستیم.

وی با اشاره به متوسط تولید سالیانه ۲۸۰ هزار تنی کاتد مس در شرایط فعلی، بیان‌داشت: با ذخایر جدید کشف شده از سوی شرکت ملی مس ایران، ورود بیشتر بخش خصوصی به این حوزه و توسعه کارخانه‌های فراوری مقیاس‌کوچک در کشور، همت همه بازیگران و دست‌اندرکاران این زنجیره و ورود صاحبان سرمایه، دستیابی به تولید یک میلیون تن کاتد مس در ۶ سال آینده دور از ذهن نخواهد بود.

این مقام صنفی ادامه‌داد: با نهایی شدن و ابلاغ طرح جامع مس که در آن موضوعات اساسی همچون جانمایی کارخانجات، اکتشافات، تامین مواد و غیره دیده شده، دستیابی به هدف تولید یک میلیون تن کاتد پیش‌بینی شده است.

وی با اشاره به حرکت دنیا به سمت کاهش تولید کربن و کربن‌زدایی، یادآور شد: این مهم اکنون در مباحث تولید فولاد سبز، حذف سوخت‌های فسیلی و استفاده از سوخت‌های پاک در تولید محصولات معدن و صنایع معدنی مطرح است و در آینده اخذ «مالیات کربن» سبب می‌شود تا نرخ تمام شده محصولات بالا رفته و برخی محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها در عرضه محصولات در سطح جهان داشته باشیم. رئیس انجمن مس ایران اضافه‌کرد: حرکت دنیا به سمت استفاده از فناوری‌ها و نوآوری‌ها از ماشین‌های برقی گرفته تا انرژی‌های پاک سبب می‌شود تا مصرف فلزات غیرآهنی نظیر مس افزایش یابد و در سال‌های آینده تا چهار برابر امروز نیاز به عرضه مس وجود خواهد داشت.

وی اظهارکرد: همین مسئله و افزایش تقاضا، سبب افزایش نرخ مس شده و جذابیت را برای صاحبان سرمایه در این حوزه بیشتر خواهد کرد و به همین دلیل باید به سمت تکمیل زنجیره مس در کشور حرکت کنیم.

شکوری افزود: امروز در زنجیره مس، تا تولید کاتد در کشور انجام می‌شود که بیش از ۵۰ درصد تولید کاتد صادر می‌شود و اگر بتوانیم ارزش افزوده بیشتری در کشور ایجاد کنیم، صادرات و ارزآوری بیشتری نیز خواهیم داشت.

افت نرخ محصولات فولادی

گروه معدن

در هفته‌ای که گذشت متوسط نرخ سنگ‌آهن خلوص ۶۲ درصد در چین پس از روند نزولی اخیر با بهبود جزیی نرخ فولاد کمی خود را بالا کشید و از ۸۲.۵دلار به ۸۳.۷۵دلار هر تن سی‌اف‌آر رسید. به گزارش فولادایران، به طور کلی بازار سنگ‌آهن دوران بدی را می‌گذراند و تا زمانی که اقتصاد چین تغییر جدی نداشته باشد امیدی به بهبود چشمگیر در بازار سنگ‌آهن نیست. به نظر تحلیلگران بسیاری احتمالا روند نزولی بیشتری برای بازار سنگ‌آهن در پیش است، زیرا هنوز مشخص نیست قرنطینه‌های کووید در چین به پایان می‌رسد یا خیر و طرح کلی دقیقی از اقدامات اقتصادی برای تقویت اقتصاد چین وجود ندارد.

قراضه

هفته گذشته بازارهای قراضه نزولی بودند. در بازار واردات قراضه در ترکیه متوسط نرخ قراضه سنگین ۸۰-۲۰ تا ۶ دلار افت داشته به ۳۵۴دلار هر تن سی‌اف‌آر رسید. جو بازار همچنان منفی است و نرخ مورد نظر خریداران بین ۳۴۵تا ۳۴۸دلار است. قراضه صادراتی سنگین کلاس ۲ ژاپن افت شدیدی داشته از ۳۴۴ دلار به ۳۲۱دلار هر تن فوب رسید. متوسط نرخ قراضه وارداتی سنگین در شرق آسیا نیز با ۱۱ دلار افت به ۳۹۴دلار هر تن سی‌اف‌آر رسید.

بیلت

هفته گذشته میلادی متوسط نرخ بیلت صادراتی سی‌ای‌اس حدود ۵۰۰ دلار هر تن فوب دریای سیاه بود که ۵ تا ۱۰ دلار کاهش نرخ داشت. در بازار واردات چین بیلت تا ۵ دلار افت داشته به ۴۳۵ دلار هر تن سی‌اف‌آر رسید. در بازار داخلی چین نیز نرخ بیلت تا ۲ دلار افت داشته ۴۸۲ دلار هر تن درب کارخانه ثبت شد.

در بازار واردات جنوب شرق آسیا نیز نرخ بیلت از ۵۱۵دلار به ۴۹۱ دلار هر تن سی‌اف‌آر کاهش داشت. بیلت صادراتی ایران نیز از ۴۷۷.۵ دلار هر تن فوب به ۴۶۸ دلار رسید. بیلت میل به نزول داشت ولی به لطف افزایش نرخ ارز در آخر هفته بهبود یافت.

مقاطع

هفته گذشته در چین متوسط نرخ میلگرد صادراتی به گزارش پلاتس از ۵۵۸ دلار به ۵۴۴دلار هر تن فوب رسید. میلگرد صادراتی ترکیه از ۶۵۹ تا ۶۶۵ دلار به ۶۴۵ دلار هر تن فوب کاهش داشت. میلگرد صادراتی سی‌ای‌اس نیز افت کمتر از یک درصدی داشته ۵۳۲.۵ دلار هر تن فوب ثبت شد. همچنین در بازار داخلی امریکا میلگرد در ۹۸۵دلار هر شورت تن درب کارخانه ثبات داشت. در بازار داخلی اروپا نیز میلگرد ۱۰ یورو ارزان تر شده ۸۵۰یورو هر تن درب کارخانه شنیده شد. در بازار ایران، روند نرخ میلگرد ثابت بود و افزایش نرخ ارز کمی نرخ را بالا برد. نرخ میلگرد با توجه به میانگین نرخ شمش در بازار به کف خود رسیده و پایین‌تر آمدن آن باعث توقف تولید می‌شود.

ورق

هفته گذشته میلادی ورق گرم صادراتی سی‌ای‌اس تا ۵ دلار افت داشته ۵۶۰ دلار هر تن فوب دریای سیاه ثبت شد. متوسط نرخ ورق گرم صادراتی چین نیز از ۵۳۵ تا ۵۴۳ دلار به ۵۱۴ تا ۵۲۶ دلار هر تن فوب رسید. در بازار داخلی اروپا ورق گرم ۱۰ یورو افت داشته ۶۵۰ یورو هر تن درب کارخانه شنیده شد. در بازار داخلی امریکا هم ورق گرم ۴۰ دلار کاهش داشته ۷۰۰ دلار هر شورت تن درب کارخانه ثبت شد. همچنین اسلب صادراتی سی‌ای‌اس ۳۵ دلار ارزان‌تر شده ۴۴۵دلار هر تن فوب شنیده شد. در بازار ایران، نرخ ورق ۲ میلی‌متر رول در مبارکه روز شنبه هفته گذشته ۲۰۲۰۰۰ ریال بود که تا روز چهارشنبه به ۲۰۸۰۰۰ ریال رسید. ورق مبارکه با بازار آرامی روبه‌رو بود روز سه‌شنبه خبر توقف یک بازرگان بازار را مبهوت کرد. عده‌ای نگران اینکه این اتفاق برای آینده تکرار شود دست از معامله برداشتند و بازار با افزایش نرخ ارز ایستاد و سقوط نکرد. در بازار ایران، با هدایت عرضه و مقاومت کارخانه نرخ ورق اکسین تغییری نکرد. ورق سرد همچنان ثابت ایستاده و محدودیت عرضه بازار را با ثبات نگه داشته است. ورق گالوانیزه بازار آرامی داشت. افزایش نرخ ارز اجازه افت نرخ را نداد.

دستور خروج چینی‌ها از معادن کانادا

کانادا به سه شرکت چینی دستورداد تا سرمایه‌گذاری‌های خود در مواد معدنی حیاتی کانادا را به دلیل امنیت ملی واگذار کنند. به گزارش معدن‌نیوز، چین در پاسخ، اتاوا را به استفاده از امنیت ملی به عنوان بهانه متهم کرد و گفت که دستور واگذاری تجارت بین‌المللی و قوانین بازار را زیرپا می‌گذارد. در حالی که کشورها برای تامین ذخایر مواد مورد نیاز برای‌گذار به یک اقتصاد پاک‌تر رقابت می‌کنند، این اخبار باعث کاهش سهام شرکت‌های چینی در روز پنجشنبه هفته گذشته شد، اگرچه آنها در پرونده‌های بورس اظهار کردند که انتظار نداشتند تأثیر عمده‌ای بر عملکرد آنها داشته باشد. سه شرکتی که دستور واگذاری سرمایه‌گذاری خود را داده‌اند عبارتند از Sinomine (هنگ کنگ)، Rare Metals Resources Co Ltd، Chengze Lithium International Ltd، همچنین مستقر در هنگ کنگ، و Zangge Mining Investment (Chengdu) Co Ltd. فرانسوا فیلیپ شامپاین، وزیر صنعت کانادا در بیانیه‌ای گفت، دولت کانادا پس از بررسی دقیق شرکت‌های خارجی توسط جامعه اطلاعاتی و امنیت ملی کانادا، دستور واگذاری را صادر کرد. شامپاین گفت: «در حالی که کانادا همچنان از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی استقبال می‌کند، زمانی که سرمایه‌گذاری‌ها امنیت ملی ما و زنجیره‌های تامین مواد معدنی حیاتی ما را در داخل و خارج از کشور تهدید کند، قاطعانه عمل خواهیم کرد.» از Sinomine خواسته شد سرمایه‌گذاری خود را در Power Metals Corp بفروشد، از Chengze Lithium خواسته شد سرمایه‌گذاری خود را در Lithium Chile Inc و Zange Mining مورد نیاز برای خروج از Ultra Lithium Inc واگذار کند. ژائو لیجیان، سخنگوی وزارت خارجه چین گفت که دولت کانادا از امنیت ملی به عنوان بهانه‌ای برای جلوگیری از همکاری عادی بین شرکت‌های چینی و کانادایی استفاده می‌کند و به زنجیره‌های تامین جهانی آسیب می‌رساند. ژائو در یک نشست خبری منظم گفت: «چین از کانادا می‌خواهد که هدف قرار دادن غیرمنطقی شرکت‌های چینی (در کانادا) را متوقف کند و برای آنها یک محیط تجاری منصفانه، بی‌طرف و بدون تبعیض فراهم کند. قیمت‌های نقطه‌ای لیتیوم در سال گذشته بیش از ۲۰۰ درصد افزایش یافته است که ناشی از محدودیت‌های عرضه است که انتظار می‌رود پابرجا بماند. ریستاد انرژی پیش‌بینی کرده است که عرضه مواد معدنی لیتیوم اولیه ۸.۵ درصد کمتر از کل تقاضای لیتیوم در سال ۲۰۲۵ باشد، در حالی که این میزان در امسال حدود ۱۰ درصد کمتر است. سوزان زو، تحلیلگر ارشد ریستاد انرژی، درباره تصمیم کانادا گفت: «آخرین نگرش اتاوا بر رقابت جهانی مواد معدنی حیاتی باتری با توجه به رونق پیش‌بینی شده تقاضای باتری خودروهای الکتریکی تاکید می‌کند.» قیمت سهام Sinomine Resources در روز پنجشنبه هفته گذشته ۷.۸ درصد کاهش یافت و به ۸۶.۷۴ یوان (۱۱.۸۶ دلار) رسید، در حالی که نرخ سهام Chengxin تا ۴درصد کاهش یافت اما با ۰.۷ درصد افزایش در ۴۵.۶۵ یوان بسته شد. نرخ سهام زانگه ماینینگ در طول روز ۳.۷ درصد کاهش یافت و ۱.۱ درصد افزایش یافت و در ۲۸.۹۶ یوان بسته شد. اتاوا گفت که باید یک زنجیره تامین مواد معدنی حیاتی انعطاف‌پذیر با شرکای همفکر خود ایجاد کند، زیرا قوانینی را برای محافظت از بخش‌های مهم مواد معدنی کشور در برابر شرکت‌های دولتی خارجی تشریح کرده است. شامپاین گفت: «دولت فدرال مصمم است با مشاغل کانادایی برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی از شرکای مشترک با منافع و ارزش‌های ما همکاری کند.» کانادا دارای ذخایر بزرگی از مواد معدنی حیاتی مانند نیکل و کبالت است که برای انرژی پاک‌تر و سایر فناوری‌ها ضروری هستند. پیش‌بینی می‌شود تقاضا برای مواد معدنی در دهه‌های آینده افزایش یابد. در اوایل امسال، کشورهایی از جمله بریتانیا، کانادا و ایالات متحده شراکتی را با هدف تامین مواد معدنی حیاتی با افزایش تقاضای جهانی برای آنها ایجاد کردند.

روی خط خبر

رشد نرخ بیلت و میلگرد در چین

آخرین نرخ بیلت در بازار داخلی چین ۴ دلار افت هفتگی داشته به ۴۸۴ دلار هر تن با ۱۳درصد مالیات بر ارزش افزوده رسید. نرخ قرارداد میلگرد در بورس شانگهای نیز ۴۹۶ دلار هر تن ثبت شده که ۱۰ دلار رشد هفتگی داشت.

به گزارش فولاد ایران، همچنین در بازار واردات جنوب شرق آسیا نرخ بیلت هفته گذشته ۲۸دلار افت داشته ۴۹۲ دلار هر تن سی‌اف‌آر ثبت شد. بیلت صادراتی ویتنام نیز ۵ دلار افت داشته ۴۸۵دلار هر تن فوب ثبت شد.

بازار قراضه ترکیه در سرازیری

ماه گذشته میلادی چالش‌های بازار فولاد ترکیه بر تقاضای قراضه وارداتی این کشور نیز فشار بیشتری آورد و بخش اعظم ماه اکتبر فولادسازان ترکیه در بازار واردات قراضه فعالیتی نداشتند و در حال رویارویی با افزایش هزینه‌های تولید و کمبود تقاضای محصولات‌شان بودند.

به گزارش فولاد ایران، در واقع تنها ۱۲ محموله قراضه وارداتی در اکتبر در ترکیه خریداری شد که در مجموع بیشتر از ۴۰۰ هزار تن نبود. درحالی که خریدهای سپتامبر حداقل ۲۴۰ هزار تن بیشتر بود. با اینکه هفته اول اکتبر کمبود عرضه نرخ قراضه را کمی بالا برد ولی در مجموع نبود تقاضای فولاد نرخ این ماده اولیه را در اکتبر تا ۱۶ دلار پایین آورده به ۳۵۷ دلار هر تن سی‌اف‌آر ترکیه رساند.

برای ماه نوامبر نیز چشم‌انداز بازار جهانی قراضه منفی است و امیدی به بهبود بازار فولاد در کوتاه‌مدت نیست.

روزگار معدن

استان‌ها

۶ چهارشنبه
۱۸ آبان ۱۴۰۱
۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۹ نوامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۵۶

عبور از تنگناهای اقتصادی با استفاده از معادن

گروه معدن

ظرفیت عظیم معادن چتر نجاتی مطمئن برای عبور از رگبارهای اقتصادی است و با رفع چالش‌ها و تامین بهینه امنیت سرمایه‌گذاری‌ها، فرصت طلایی برای تنوع‌بخشی به اقتصاد و در نهایت توسعه پایدار است. به گزارش ایرنا، بخش معدن می‌تواند جلوتر از بخش صنعت حرکت کند و حتی می‌تواند در شرایط تحریم نفتی جایگزینی مطمئن برای درآمدهای نفتی باشد، زیرا ذخایری در دل زمین وجود دارد که با تامین برخی زیرساخت‌ها امکان بهره‌مندی کشور به صورت خدادادی در این زمینه میسر است. ترسیم نقشه راه معدن در راستای بهره‌مندی از منابع سرشار این بخش ضروری و نقطه عطفی در مدیریت معدنی کشور است، که باید برنامه‌ریزی و اجرای آن مدنظر ویژه قرار گیرد. ایران از منابع غنی معدنی برخوردار است و اگر پیش از این به معدن توجه لازم می‌شد، تحریم‌ها امروز بسیار ضعیف‌تر و بی‌اثرتر از شرایط کنونی می‌شد

عکس: روزگار معدن

به گفته متخصصان بخش معدن، ایران در منطقه‌ای واقع شده که کشورهای اطراف آن مانند ترکیه، عربستان و کشورهای حوزه خلیج‌فارس باتوجه به آهنگ رشد و توسعه اقتصادی به منابع معدنی نیاز دارند و این درحالی است که این کشورها از نظر ذخایر معدنی بسیار فقیر هستند، حتی این کشورها در صنایعی مانند فولاد سرمایه‌گذاری هم کرده‌اند، اما مواد اولیه آنها وارداتی است و ایران می‌تواند منبع خوبی برای تامین نیازهای این کشورها که به سرعت درحال افزایش است، محسوب شود.

به اعتقاد کارشناسان ایران، از نظر حجم ذخایر قطعی و بالقوه، وجود زیربناهای مناسب، وجود بازار مناسب مصرف در ایران و کشورهای منطقه، نرخ مناسب انرژی، دسترسی به آب‌های آزاد و نیروی انسانی متخصص و تحصیلکرده بخش معدن به عنوان یکی از کشورهای بسیار شاخص برای سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ معدنی شناخته می‌شود و در یک جمله ایران در آینده بهشت سرمایه‌گذاری معدنی و دروازه معادن غرب آسیا شناخته خواهد شد.

بنابه گفته محققان، ایران از نظر ذخائر مس، سرب، روی، گنبد نمک (شامل ذخائر نمک، گچ، گوگرد، آهن، مس، اورانیوم)، دریاچه نمک (شامل ذخائر سولفات، سدیم، پتاس، منیزیم، لیتیوم)، ذخایر گچ، فولاد، آلومینیوم و سنگ‌های تزیینی در صدر برترین‌ها کشورهای جهان است و به گفته مسئولان، کشور ایران با توجه به ظرفیت معدنی از ۷۰ سال قبل نخستین کشوری بود که تدریس رشته معدن و زمین‌شناسی را در بین کشورهای منطقه آغاز کرد و در زمان حاضر مهندس و تکنسین‌های بسیاری در رشته‌های معدن، متالورژی و کارشناس زمین‌شناسی تربیت کرده است، این در حالی است که در سایر کشورهای منطقه چنین ظرفیتی وجود ندارد.

امروز نقش معدن در اقتصاد برای همه افراد کشور اعم از سیاستمداران و مدیران، کارشناسان اقتصادی، معدنی، صنعتی کاملا روشن است، بخش معدن مزیت شناخته شده اقتصاد است و به عنوان موتور محرک توسعه اقتصادی کشور و حلقه ابتدای زنجیره بسیاری از تولیدات صنعتی است و ارتباط تنگاتنگی با صنعت فلزات اساسی همچون، فولاد، صنعت حمل‌ونقل و ارتباطات، ساخت ماشین‌آلات، صنایع شیمیایی، پتروشیمی، پروژه‌های عمرانی دارد.

توجه ویژه به معادن و بهره‌برداری اصولی از مواد معدنی علاوه بر اینکه می‌تواند گام بلندی در جهت توسعه همه جانبه استان و در نهایت کشور باشد می‌تواند در توسعه روستاهای همجوار معادن نیز باشد البته باید ساز و کاری تعریف شود که معادن سهم خود را در این خصوص پرداخت کند و در آبادانی روستاهای کنار خود مشارکت گسترده داشته باشند.

رئیس‌جمهوری دولت مردمی در روز ۱۵مهرماه امسال در همایش نکوداشت روز ملی روستا و عشایر به اهمیت بهره‌برداری از معادن و توسعه روستاها اشاره کرد و گفت: فعال‌سازی معادن نیمه‌تعطیل و تعطیل در دستورکار دولت سیزدهم است و در این زمینه تاکید شده که بخشی از عواید معادن برای آبادانی روستاهای همان منطقه تخصیص داده شود.

استان مرکزی خاستگاه مواد معدنی مختلف و متنوعی شامل کانی‌های دگرگونی، آذرین و رسوبی از قبیل مواد معدنی غیرفلزی، فلزی، مصالح ساختمانی و سنگ‌های تزئینی است و با بیش از ۶۰۰ معدن و ظرفیت استخراج سالانه ۲۷ میلیون و ۷۰۰ هزار تن و ذخیر قطعی یک میلیون و ۳۵۲ هزار تن رتبه هفتم کشور را به خود اختصاص داده است و تاکنون از ۵۷ نوع ماده معدنی موجود در کشور ۴۲ نوع آن در استان مرکزی شناسایی شده و از ۳۶ نوع ماده معدنی بهره‌برداری می‌شود.

تراورتن، سولفات سدیم، سرب، روی، سنگ‌آهن، سنگ گچ، پوزولان، کائولن، باریت و خاک‌های صنعتی از مهم‌ترین ذخایر غنی معدنی قابل بهره‌برداری در این استان هستند.

بیش از ۴۲ نوع ماده معدنی دراستان مرکزی شناسایی شده و امکانات بالفعل برای استخراج تنگستن، قلع و مولیبدن، طلا، مس، آندالوزیت، مرمریت‌های سیاه، گرانیت، کانی‌های قیمتی و زینتی شامل فیروزه، کریزوکولا، جاسپر، آزوریت و مالاکیت، عقیق، بلور کوارتز، اریمان (سولفور آرسنیک)، بنتونیت و کلسیت در منطقه وجود دارد.

برخی مواد استخراج شده در معادن استان مرکزی در واحدها و کارخانه‌های گچ، آهک، سیمان سفید، رنگ، پوکه، کاشی، لاستیک و شیشه‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

▣ استان مرکزی رتبه هفتم به لحاظ تنوع و حجم مواد معدنی

علی اکبر کریمی، نماینده مردم اراک خنداب و کمیجان در مجلس شورای اسلامی گفت: فعالیت‌های اقتصادی در بخش معادن، سال‌های اخیر شتاب بیشتری گرفته و با توجه به گام‌های بلندی که برای توسعه معادن در کشور برداشته شده شاهد تحولات مثبتی در بخش معادن هستیم.

وی افزود: کشور جمهوری اسلامی ایران رنگین کمانی از معادن به لحاظ تنوع و ذخایر مواد معدنی است و با توجه به این ظرفیت‌ها باید تلاش شود ظرفیتهای بالقوه به بالفعل تبدیل شود چراکه این مهم می‌تواند تحول بسیار مثبتی در اقتصاد ملی کشور ایجاد کند به گونه‌ای که درآمدهای بخش معدن به ویژه صادرات آن را به درآمد حاصل از نفت تعمیم داد.

علی‌اکبر کریمی تاکید کرد: هرچند که نفت نیز یک ماده معدنی قابل استخراج است اما با توجه به اینکه همواره از یک موقعیت ویژه برخوردار بوده در کنار نفت، مواد معدنی دیگر می‌تواند در صادرات تنوع ایجاد کند و زنجیره‌های تولید در کشور را تکمیل کند.

نائب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن در مجلس شورای اسلامی توضیح داد: یکی دیگر از مسائل مربوط به حوزه صادرات است، هر چند در مجلس تاکید شده مواد معدنی به صورت خام صادر نشود و باید تلاش شود مواد، فرآوری و یا تبدیل به محصولات ارزش‌افزوده بالاتر شده و صادر شود.

کریمی ادامه داد: موضوع مهمی که در حوزه معادن وجود دارد بحث اکتشاف است که هنوز متاسفانه این مهم در سطح کشور به صورت کامل صورت نگرفته و بخش عظیمی از ظرفیت‌های معدنی ناشناخته است و دولت باید در این زمینه یک اقدامات اساسی انجام دهد تا بتوان با سرعت بسیار بالا، عملیات اکتشاف را در سطح کشور انجام داد.

وی گفت: موضوع دوم بهره‌برداری از معادن است که در این خصوص وضعیت معادن مناسب نیست و این قانون در مجلس شورای اسلامی درحال بازنگری است و امید است با اصلاح این قانون شرایط بهتری را برای بهره‌برداری از معادن فراهم کنیم و شرایط به صورت رقابتی و شفاف شود و حق و حقوق افرادی که در عرصه معادن و همچنین حقوق عمومی دولت فعال هستند، تعیین تکلیف شود.

نماینده مردم اراک، کمیجان و خنداب در مجلس شورای اسلامی افزود: یکی‌دیگر از مسائلی که کشور در حوزه معادن با چالش جدی مواجه است بحث مخالفت‌ها و اعتراض مردم ساکن در اطراف، به فعالیت معادن است چراکه فعالیت معادن آثاری برای محیط‌زیست و خساراتی به زیرساخت‌های منطقه مثل راه‌ها، منابع آبی همچنین آلودگی‌های زیست‌محیطی دارد، که در این خصوص در قانون مصوب کردیم ۱۵درصد از میزان حقوق مالکانه‌ای که هر معدن سالانه پرداخت می‌کند در راستای جبران خسارات و تقویت زیرساخت‌های همان منطقه که معدن واقع شده اختصاص یابد.

کریمی اظهار کرد: در چندسال اخیر این مهم با جدیت مورد پیگیری قرار گرفته و خوشبختانه مبالغ قابل‌توجهی از این محل در اختیار استان‌ها و شهرستان‌ها قرار می‌گیرد که و مردم نیز در حلاوت و شیرینی درآمدها و آثار اقتصادی بخش معادن شریک شوند.

وی توضیح داد: همچنین در قانون برنامه ششم نیز مصوبه‌ای داشتیم که تا یک درصد از درآمد و فروش معادن در سال برای معادنی که آلاینده تشخیص داده می‌شود توسط شورای معادن کشور و استان، صرف جبران خساراتی شود که به محیط‌زیست و زیرساخت‌های منطقه وارد می‌کنند که در شهرستان اراک برای شرکت معدنی شمس‌آباد و همچنین برخی شرکت‌های معدنی این مبالغ وصول شده است.

نماینده مردم اراک خنداب و کمیجان در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: امید است قوانین و مقررات که در این خصوص تصویب شده اجرایی شود و مبالغ مدنظر به صورت کامل به استان و شهرستان‌ها پرداخت و در اختیار مردم قرار بگیرد تا بتوانند مشکلاتی که ناشی از فعالیت معادن است را جبران کنند و امید است با تلاش‌های صورت گرفته بتوان بستر توسعه فعالیت معادن را فراهم کنیم.

نائب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن در مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: با توجه به اینکه تعدادی از معادن در کشور سال‌های گذشته بلااستفاده رها شده و در واقع تعطیل هستند، دولت تمهیداتی اندیشیده شده که بستر لازم برای فعال‌سازی این معادن فراهم شود.

کریمی خاطرنشان کرد: استان مرکزی هم جزو استان‌هایی است که به لحاظ تنوع و حجم مواد معدنی رتبه هفتم را در کشور دارد و به لحاظ حجم و تنوع معادن شرایط خوبی در بخش مس، سرب، روی، طلا، سنگ‌آهن و سنگ‌های تزئینی که بخش عظیمی در استان مرکزی است و در استان باید در این زمینه از ظرفیت‌های بسیار مناسب بهره‌گیری کرد و برنامه‌ریزی لازم صورت گیرد.

▣ ایران در جمع ۱۰کشور برتر دنیا به لحاظ ذخایر معدنی

مهدی زندیه وکیلی، معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری مرکزی نیز عنوان کرد: معادن یکی از بخش‌های مهم اقتصادی کشور است و ایران در این حوزه به عنوان ۱۰ کشور برتر دنیا به لحاظ ذخایر معدنی مطرح است.

وی با بیان اینکه محصولات معدنی در استان نیز از تنوع بالایی برخوردار هستند گفت: بزرگ‌ترین معدن تراورتن ایران در استان مرکزی است و بیشترین حجم به لحاظ کیفی و هم کمی در حوزه صنایع معدنی استان مرکزی رشد یافته و واحدهای سنگ‌بری نیز به جز واحدهای سنگ، به ویژه در شهرستان‌های محلات و دلیجان و تا حدودی خمین گسترش یافته و در این خصوص حرف‌های زیادی برای گفتن داریم.

زندیه وکیلی تاکید کرد: برخی معادن در سطح کشور به دلایل مختلف و با توجه به ضوابط و مقررات قانون معادن نیمه‌تعطیل یا تعطیل هستند که از این لحاظ از معادن به عنوان ذخایر کشور یاد می‌شود و مشکلاتی در خصوص تامین مشکلات مالی داریم و به دنبال اقتصاد بدون نفت هستیم و باید در حوزه معادن اقدامات مناسب‌تری انجام دهیم که در این راستا فعال کردن معادن نیمه‌تعطیل یا تعطیل دستورکار ویژه مسئولان استان قرار گرفته است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری مرکزی گفت: در این خصوص به معدنکاران اخطار داده می‌شود چنانچه بی‌توجهی صورت گیرد انتزاع و سلب امتیاز می‌شوند و به افراد دیگر از طریق مزایده واگذار می‌شود.

وی توضیح داد: گاهی معدنکاران دلایل قابل‌توجهی دارند که چنانچه مورد قبول واقع شود سعی می‌کنیم مشکلاتشان را رفع کنیم تا بتوانند به فعالیت‌های معدنی خود را ادامه دهند و یا سرمایه‌گذاری کنند در غیر این صورت اگر این امر مشهود شود که موانع جدی پیش روی معدنکاران وجود نداشته به طور حتم باید قراردادها لغو و بهره‌برداری معادن را وزارت صمت و اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی به سرمایه‌گذاران جدید واگذار کند.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری مرکزی افزود: معادن باید با تکنولوژی‌های نوین که علاوه‌بر ایمنی بیشتر، بهره‌وری بالایی دارد، مجهز شوند و در این حوزه نیاز به سرمایه‌گذاری داریم چراکه سرمایه‌گذاران جدید از تکنولوژی‌های بهتر و جدیدتر استفاده می‌کنند و هم ایمنی بیشتری را در این حوزه فراهم می‌کنند.

زندیه‌وکیلی عنوان کرد: برخی معادن استان همچون مابقی بخش‌های کشور، موانعی به لحاظ موانع اجتماعی و مردمی دارند که بعضی مناطق تعامل و همکاری لازم را دارند اما در برخی مناطق، اعتراضات مردمی وجود دارد و موانعی ایجاد می‌کنند که این باعث شده بخش زیادی از ظرفیت معدنی کشور بلا استفاده بماندکه این مهم اکنون در دستورکار دولت است که موانع آن حل‌وفصل شود.

وی گفت: در استان مرکزی نیز ظرفیت‌های بالای معدنی وجود دارد که یا بهره‌برداری نشده یا سرمایه‌گذاری محدودی در این راستا صورت گرفته اما نیمه‌تمام باقی‌مانده و در این خصوص هم سرمایه‌گذار بخش خصوصی بلاتکلیف است و هم ظرفیت‌های معدنی کشور معطل مانده است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری مرکزی خاطرنشان کرد: میزان رقم اعتباری تا یک درصد فروش، رقم بیشتری از حقوق ۱۵ درصد دولتی است که این امر اجرایی نشده و در صورت اجرایی شدن چنانچه درخصوص فعالیتهای معدنی به جاده، کشاورزی و محیط‌زیست آسیب وارد شود با به شورای معادن در واقع مبلغی تا یک درصد فروش پرداخت می‌شود.

زندیه وکیلی گفت: چنانچه این اقدام به درستی اجرایی شود، شهروندان آسیبی از فعالیت معدنی خود مشاهده نمی‌کنند و فعالیت معادن در کنار زندگی مردم اشتغال ایجاد می‌کند، همچنین در توسعه منطقه دخیل است و به طور حتم مخالفت‌های مردمی کاهش می‌یابد و این موضوع می‌تواند مشکل را رفع کند و بخش زیادی از معادن که به دلیل معارضات مردمی معطل مانده‌اند، فعال شود.

▣ ۱۵درصد حقوق دولتی استان وصول شده است

علی جودکی، مدیرکل اداره صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی نیز بیان کرد: در خصوص نحوه عملکرد یک درصد حقوق معادن در قانون قید شده و ما هم درصدد هستیم براساس دستور رئیس‌جمهوری و تکلیف قانونی که داریم این اقدام را در استان انجام دهیم و سازوکار قانونی آن را در شورای توسعه و برنامه‌ریزی استان، مشخص خواهیم کرد.

وی افزود: ۱۵ درصد حقوق دولتی وصول شده و در ۶ ماه نخست به حساب خزانه واریز شده و منتظر هستیم به استان نیز ابلاغ و سهم استان مشخص شود و در شورای برنامه‌ریزی طرح موضوع شود و در خصوص یک درصدی که در قانون پیرامون توسعه روستاهایی که معادن در آن روستاها واقع شده به محض وصول آن از طریق خزانه قطعی و با هماهنگی استانداری تعیین‌تکلیف شود.

جودکی عنوان کرد: استان مرکزی به لحاظ شرایط و بافتی که دارد معادن بسیاری در جوار یا نزدیکی روستاها واقع شده‌اند یا راه‌های روستایی در مسیر معادن مورد آسیب قرار گرفتند.

مدیرکل اداره صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی با اشاره به مشکلات معدنکاران گفت: یکی از مشکلات موضوع فرآوری است که بر اساس ماده ۹۰ قابلیت اجرا دارد اما به دلیل نبود زیرساخت‌ها این مهم ممکن نیست یا اینکه ماشین‌آلات استخراج ضوابط خاصی را مشمول می‌شود، هر چند ماشین‌آلات فرآوری به دلیل مشکلات نقدینگی، هزینه بر بودن و سرمایه در گردش و ثابت در حوزه معادن دارای مشکلاتی هستند اما در صدد هستیم با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در ستاد تسهیل و تسهیلات مشکلات تبصره ۱۸ و رونق تولید را رفع رجوع کنیم.

جودکی ادامه داد: اگرچه در حوزه واردات ماشین‌آلات خط، تولید از سوی نمایندگان مجلس، اقدامات جدی به تازگی انجام گرفته و تعرفه گمرکی را به یک درصد رساند و ما هم با استفاده از ماده ۳۹ می‌توانیم در بحث ارزش‌افزوده کمک کنیم و در خصوص ترخیص گمرک اقداماتی درحال انجام است که انتظار می‌رود مشکلات این زمینه رفع شود.

وی خاطرنشان کرد: در استان مرکزی حدود ۲۰۰ معدن غیرفعال است اما دلایل آن موارد خاصی است به عنوان مثال برخی از معادن سنگ چینی هستند که اگر استخراج هم داشته باشند بازار ندارند و اما مواردی که تعطیلی آن به خاطر سایر امورات باشد و چنانچه مشکلات ملی داشته باشند، برای حل مشکلات تلاش می‌کنیم.

▣ کلینیک معدن در استان فعال است

محمدحسین حیدری، رئیس کمیسیون معدن اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک گفت: اقدام دولت سیزدهم در خصوص احیای معادن تعطیل و نیمه‌تعطیل بسیار قابل توجه است که در این راستا در استان مرکزی یک کلینیک معدن، متشکل از اداره صمت استان مرکزی، نظام مهندسی معدن، خانه معدن و واحد علوم زمین‌شناسی دانشگاه صنعتی اراک ایجاد شده است.

وی افزود: در این کلینیک معادن استان را عارضه‌یابی می‌کنیم و در خصوص مشکلات معادن تعطیل که با ظرفیت کامل فعالیت نمی‌کنند چاره‌اندیشی می‌کنیم.

وی ضمن تاکید بر اینکه با وجود مشکلات اقتصادی باید در حوزه تولید رقابت داشت گفت: بزرگ‌ترین مشکلات در این حوزه، وجود ماشین‌آلات فرسوده معدنی است و هزینه‌های پنهانی که در بخش تولید معدن وجود دارد ما را از رقابتی شدن با کشورهایی همچون ترکیه و چین در بخش تولید و صادرات باز می‌دارد.

رئیس کمیسیون معدن اتاق بازرگانی اراک اظهار کرد: با توجه به افزایش حقوق دولتی انتظار می‌رود میزان پرداختی از سوی معدنکاران، براساس برداشت واقعی فعالان این حوزه در نظر گرفته شود نه اینکه براساس دستورالعمل وزارت صمت ۲۵ درصد تخفیف که ادارات می‌توانستند پرداخت کنند را حذف کند، چراکه معدنکار بر اساس برداشت واقعی خود، حقوق دولتی دریافت نمی‌کند اما ناچار است مالیاتی را پرداخت کند که آن میزان استخراج را نداشته است که منصفانه نیست.

حیدری ادامه داد: در شرایط کنونی می‌طلبد با سربازان جنگ اقتصادی که در خط مقدم هستند تعامل و همکاری لازم صورت گیرد، در غیر این صورت معدنکاران کوچک فشار زیادی را باید متحمل شوند و به طور قطع باید فعالیت خود را متوقف کنند.

وی گفت: در شورای معادن استان راهکارهای ویژه‌ای از سوی استاندار مرکزی و مدیران مربوطه در خصوص رفع موانع معادن ارائه شده است و با توجه به اینکه مهم‌ترین هنجار یک جامعه اشتغال است و ایجاد اشتغال به ویژه در روستاها که معادن در جوار آن جانمایی شده‌اند، کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی را به همراه دارد، امید است دولت با تامین زیرساخت‌های لازم، این مهم را مورد توجه ویژه قرار دهد.

رئیس کمیسیون معدن اتاق بازرگانی اراک ضمن تاکید بر اینکه انتظار می‌رود ماشین‌آلات معدن نوسازی شوند و براساس طرح و برنامه، شاهد بیشترین بهره‌وری در این حوزه باشیم گفت: امید است با تعامل و هم‌افزایی مشکلات حوزه معادن را رفع کنیم و در راستای منافع عمومی جامعه که تولید و اشتغال است گام‌های موثرتری برداریم.

حیدری با اشاره به اینکه برنامه‌های مناسبی در کمیسیون معدن برای استان تدارک و هدف‌گذاری شده است افزود: در تلاش هستیم از صندوق ملی محیط‌زیست، تسهیلاتی در راستای بهره‌گیری از ظرفیت انرژی خورشیدی در معادن دریافت کنیم و صرفه‌جویی در مصرف سوخت را در این حوزه کاهش دهیم چراکه حداقل بیش از ۲۰۰ معدن، ناچار هستند روزی ۱۴ ساعت از یک موتور برق برای روشنایی یخچال، اتاق نگهبانی، معابر و معدن استفاده کنند که در صورت استفاده از انرژی خورشیدی حداقل در ماه ۵۰۰ هزار لیتر گازوئیل صرفه جویی می‌شود که این مهم تاثیر بسزایی در کاهش آلودگی محیط‌زیست و ایجاد هوای پاک خواهد داشت.

وی گفت: از محل درآمد معادن استان سالانه ۳۰۰ میلیارد تومان حقوق دولتی پرداخت می‌شود که باید ۱۵ درصد این اعتبار به استان بازگردد چراکه با این اقدام درصد قابل‌توجهی از مشکل معارضات محلی حل شود.

حیدری عنوان کرد: اکنون ۶۰۰ معدن در استان وجود دارد و نیاز است نظارت بیشتری از سوی دولت در خصوص عملکرد معادن صورت گیرد و این در حالی است که شمار کارشناسان در حوزه معادن محدود است که بنده از مسئولان ارشد وزارتخانه و استانی در خواست کردم در راستای حفظ حقوق دولت و کاهش رفع مشکلات معدنکاران از ظرفیت نیروی متخصص در این حوزه بهره‌گیری بیشتری شود.

▣ حل مشکلات معادن با همت دولت و بخش خصوصی

عباس محمدی، کارشناس حوزه معدن بیان کرد: چالش‌های عمده بخش معدن با همت دولت و کمک بخش خصوصی و تشکل‌های مردمی حل و فصل خواهد شد. وی یکی از مشکلات جدی در حوزه معدن را خام‌فروشی عنوان کرد و گفت: رهبر معظم انقلاب بارها و بارها نسبت به آن و عدم هدر رفت منابع کشور هشدار داده‌اند که در این زمینه با بهره‌گیری از توان شرکت‌های دانش‌بنیان و همچنین فرآوری مواد اولیه و تبدیل آنها به مواد با ارزش‌افزوده بالا می‌توان اقدام کرد و شفاف‌سازی و سازوکارهای مناسب برای محاسبه حقوق دولتی و ایجاد بانک‌های جامع اطلاعاتی در این حوزه سبب می‌شود تا دولت بتواند به درستی حقوق دولتی معادن را محاسبه و وصول کند. وی یادآور شد: عدم توجه به محیط‌زیست و هوای پاک در محدوده‌های اکتشافی و بهره‌برداری از معادن که به امنیت زیستی صدمه می‌زند، از دیگر مشکلات این حوزه است که باید در اولویت اقدامات قرار گیرد.

این کارشناس حوزه معدن تاکید کرد: از سرمایه‌گذاران در حوزه معدن به‌ویژه مناطقی که با تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان به فرآوری و افزایش ارزش‌افزوده منجر می‌شود، باید حمایت کرد.

«روزگارمعدن» بررسی کرد

تردیدها در تولید ۵۵ میلیون تن فولاد

کتایون ملکی

تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال ۱۴۰۴، علاوه توسعه صنعت فولاد و افزایش اشتغال در این بخش، منجر به افزایش ارزآوری صادرات غیر نفتی می‌شود.

در سال‌های اخیر با وجود تشدید تحریم‌ها، صنعت فولاد سهم خوبی در صادرات را از آن خود کرد. اما امروز برخی مشکلات باعث شده تا نگرانی‌ها درباره هدف‌گذاری چشم‌انداز ۱۴۰۴، افزایش پیدا کند و تحقق این هدف را با تردید همراه کند.

«روزگارمعدن» در این گزارش به روند تولید و پیش بینی آینده در این صنعت پرداخته است. ایران با در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از مواد معدنی توانسته در بین ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد.

درواقع حدود ۲ تا ۳ درصد از ذخایر دنیا در ایران است و ۸۱ نوع مواد معدنی در اختیار این کشور قرار دارد.

این موضوع به معنای ثروت عظیم خدادادی است که می‌تواند سرچشمه توسعه صنعت کشور و به دنبال توسعه فرهنگی و اجتماعی باشد.

بی‌تردید توسعه معادن آبادانی‌ای به همراه دارد که منجربه توسعه مناطق دورافتاده می‌شود و این به معنای توسعه همه‌جانبه است. اما اگر نگاه به بخش معدن را کمی ریزتر کرده و با دقت بیشتری نگاه کنیم، خواهیم دید ذخایر اثبات شده سنگ آهن ایران به مقدار۲.۷ میلیارد تن(هشت دهم درصد کل ذخایر جهان) است. در اختیار داشتن این حجم از سنگ آهن باعث شد تا توسعه زنجیره ارزش و تولید فولاد در دستور کار قرار بگیرد. تمامی موارد برای توسعه صنعت فولاد در اختیار بود. این موضوع جرقه‌ای برای هدف‌گذاری سال ۱۴۰۴ بود، یعنی تولید ۵۵میلیون تن فولاد بود، تولیدی که علاوه بر تامین نیاز داخلی با صادرات بخشی از آن می‌شد، شاهد ارزآوری اقتصاد غیرنفتی بود.

عکس: روزگار معدن

> ایران با در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از مواد معدنی توانسته در بین ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد. درواقع حدود ۲ الی ۳ درصد از ذخایر دنیا در ایران است و ۸۱ نوع مواد معدنی در اختیار این کشور قرار دارد

▣ تحقق شعار معدن به جای نفت

در واقع صنعت فولاد می‌توانست یکی از ستون‌های اصلی برای تحقق شعار معدن به جای نفت باشد. اما تنها بحث ذخایر معدنی نبود که باعث تدوین چنین نقشه راهی شد. در اختیار داشتن منابع گازی و توسعه واحدهای فولادی با تکنولوژی احیای مستقیم، می‌توانست مسیر این توسعه را کوتاه کند. نیروی انسانی ارزان و متخصص هم مزید بر علت شد تا این توسعه به طور جدی در دستورکار قرار بگیرد. در این میان برای تحقق هدف، ۸ طرح فولادی که با واگذاری یکی از آنها به ۷طرح فولادی کاهش یافت، در دستورکار قرار گرفت.

تقریبا بهره‌برداری از این طرح و اجرای فاز فولادسازی آنها، در کنار صدور مجوزهای دیگر، ظرفیت‌های تولید را به ۵۵ میلیون تن نزدیک می‌کرد. درست در این زمان، نگرانی‌ها برای تحقق این هدف کم‌کم آغاز شد. در ابتدا، این نگرانی‌ها بیشتر به بحث تامین مواد اولیه مرتبط می‌شد.

در حالی که ذخایر سنگ‌آهن بسیار بود اما عدم توسعه اکتشافات می‌توانست تحقق این موضوع را با مشکل همراه کند. اما دولت ترجیح داد با ممنوعیت صادرات سنگ‌آهن و وضع عوارض شرایط را مدیریت کند و از خام‌فروشی جلوگیری کند.

هرچند این تصمیم می‌توانست میزان خام‌فروشی را کاهش داده و امروز آن را صفر کند، اما موضوع مهم آن بود که باید در کنار این تصمیم، توسعه اکتشافات به موازات انجام می‌شد. بی‌توجهی به این بخش می‌توانست نگرانی از تامین مواد اولیه را شدت دهد و این در حالی بود که تشدید تحریم‌ها بر ورود تکنولوژی‌های اکتشافی، استخراج و بهره‌برداری هم موثر بود.

▣ عقب‌ماندگی در اکتشاف

بازهم در این بخش تصمیم بر توسعه ساخت داخل و صرفه‌جویی ارزی توانست به مقابله با تحریم‌ها بپردازد اما باز هم اکتشافات جهشی نداشت. این اتفاق در حالی رخ می‌داد که تمامی وزرای وزارت صمت در ۱۰ سال اخیر بر موضوع عقب ماندگی در اکتشاف تاکید داشتند اما همچنان راهکار اساسی برای حل این مشکل اجرایی نشده است. اما مشکل تولید ۵۵ میلیون تن فولا تنها به ذخایر سنگ‌آهن ختم نمی‌شود.

به هر حال واردات سنگ‌آهن و ورود به معادن فراسرزمینی می‌تواند تسهیل‌دهنده تامین مواد اولیه باشد هرچند با این موضوع هم برخی مخالف هستند، اما تا زمانی که توسعه اکتشافات محقق نشود، گزینه روی‌میز برای اجرا واردات خواهد بود که با توجه به هزینه‌های حمل‌ونقل و عدم توسعه زیرساخت‌های در حوزه حمل ریلی و دریایی می‌تواند نرخ تمام شده را افزایش داده و نتیجه آن را بر کاهش رقابت در بازارهای جهانی دید.

▣ مشکل جدی‌تر پیش‌روی صنعت فولاد

در کنار تامین مواد اولیه، مشکل جدی‌تری پیش‌روی صنعت فولاد است که چشم‌پوشی از آن می‌تواند به فاجعه تبدیل شده و تمامی سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته را زیرسوال ببرد. تامین برق و گاز در سال‌های اخیر مشکلات جدی‌ای برای تولیدکنندگان فولاد ایجاد کرده است که بخشی از آن به عدن تعامل مناسب میان وزارت صمت، نیرو و نفت در ادوار گذشته باز می‌گردد.

هر چند امروز وزارت صمت با همکاری سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و شرکت‌های فولادی، به دنبال ساخت نیروگاه برای تامین برق است اما چالش گاز در زمستان خود از موضوعاتی است که می‌تواند برنامه‌های تولید را تحت‌الشعاع قرار دهد. بخش عمده‌ای از این مشکل به نحوه برداشت از ذخایر پارس جنوبی بازمی‌گردد که حالا با افت فشار، صنایع به ویژه صنعت فولاد می‌تواند نخستین قربانی آن باشد و در صورت جدی شدن این بحران، حتی بخش خانگی هم در برنامه‌های قطع گاز قرار بگیرد.

البته با وزارت صمت در تلاش است این مشکل را حل کند و در این بین برخی فولادسازان برای ورود به حوزه گاز و سرمایه‌گذاری در آن اعلام آمادگی کرده‌اند و می‌توان امیدوار بود.

در ادامه شاهد حل این مشکل بود اما فراموش نکنیم حل این مشکل نیازمند حداقل زمانی ۳ تا ۴ ساله است که همین موضوع می‌تواند حضور در بازارهای جهانی را تحت تاثیر قرار دهد، زیرا یکی از فاکتورهای مهم در موفقیت صادرات حضور مداوم است که حالا با عدم مدیریت درست نقشه راه ۵۵ میلیون تنی، می‌تواند به مشکل اصلی تبدیل شود.

▣ سخن پایانی

تمامی موارد دست‌به‌دست هم می‌دهد که برای موفقیت این هدف کمی تردید داشته باشیم، هرچند ظرفیت‌سازی‌ها انجام شده اما عدم تامین زیرساخت‌ها می‌تواند پاشنه‌آشیل صنعت فولاد را نشانه گرفته و تهدیدی جدی برای سرمایه‌گذاری، ارزآوری و اشتغالزایی این بخش باشد.

امروز صنعت فولاد یک صنعت استراتژیک است که می‌تواند در ارزآوری و اشتغالزایی نقش مهمی ایفا کند اما متاسفانه همیشه پس از رسیدن به بحران درباره راهکارهای خروج از آن تصمیم‌گیری می‌شود که خود به فرصت‌سوزی تبدیل می‌شود.

در این میان هم وضع ناگهانی برخی قوانین و مقررات می‌تواند مانعی‌ای جدی برای تولیدکنندگان به حساب‌اید و آنها را نسبت به آینده پیش‌رو نگران کند.

خبر

آرامش در بازار سیمان

یک کارشناس سیمان گفت: قیمت‌های عرضه شده در بورس کالا روند صعودی نداشته و به همراه تعادل در عرضه و تقاضای سیمان وضعیت بازار مثبت است. محمدعلی بد در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به اینکه درحال‌حاضر بازار سیمان در آرامش قیمتی قرار دارد، گفت: قیمت‌های عرضه شده در بورس کالا روند صعودی نداشته و به همراه تعادل در عرضه و تقاضای سیمان وضعیت بازار مثبت است. وی با بیان اینکه به نظر می‌رسد برای ثبات تعادل در بازار سیمان باید اصلاحاتی در قیمت‌های پایه در بورس کالا انجام شود، افزود: با اصلاح این موضوع تنش قیمتی در بخش سیمان مدیریت خواهد شد. این کارشناس سیمان در ادامه صحبت‌های خود به فرارسیدن فصل سرما اشاره کرد و گفت: تأمین سوخت واحدهای تولیدی یکی از نگرانی‌های مهم آنها در فصل سرما است که در این زمینه دولت می‌تواند با ارائه مازوت نرخ مناسب این نگرانی را برطرف کند. علاوه بر این با ارائه مشوق‌هایی می‌تواند مسیر توسعه واحدها را با سرعت بیشتری همراه کند. وی اضافه کرد: در ۷ ماهه امسال میزان تولید کارخانه‌ها ۴۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تن است که در مقایسه با مدت مشابه در سال گذشته شاهد رشد تولید نیز بوده‌ایم. این موضوع نشان می‌دهد با مدیریت عرضه و تقاضا و رفع مشکلات واحدها شاهد افزایش بیشتر تولید و حضور پررنگ تر در بازارهای صادراتی خواهیم بود.

صادرات ۲.۲ میلیارد دلاری فولاد

معاون انجمن فولاد با بیان اینکه با یک فرصت‌سوزی بزرگ خسارت یک میلیارد دلاری به کشور وارد شد، گفت: در نیمه نخست سال صادرات ۲.۲ میلیارد دلار بود تا پایان سال به ۵ تا ۵.۵ میلیارد دلار می‌رسد. وحید یعقوبی در گفت‌وگو با مهر در مورد وضعیت صادرات فولاد در امسال، اظهار کرد: در آمار ۶ ماهه فولاد ۲ اتفاق قابل توجه بود که مورد نخست مربوط به وضعیت تولید می‌شود که در مقایسه با مدت مشابه پارسال افزایش یافته است و عمده دلیل آن نیز مدیریت بهتر انرژی بود؛ در ماه‌های تیر و مرداد وضعیت تامین برق واحدهای تولیدی نسبت به پارسال بسیار بهتر بود.

▣ فرصت سوزی بزرگ

معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران افزود: نکته بعدی که در این آمار به چشم می‌خورد مربوط به کاهش ۱۵ درصدی مجموع صادرات فولاد می‌شود؛ عمده دلیل به روز این اتفاق به اعمال عوارض صادراتی روی محصولات فولادی در ابتدای سال بر می‌گردد. وی ادامه داد: منحنی قیمتی فولاد یک منحنی سینوسی است و با توجه به تاثیر جنگ اوکراین، نرخ فولاد به قله خود رسیده بود اما متاسفانه کشور یک فرصت سوزی بزرگ انجام داد و در قله قیمت‌ها، عوارض صادراتی روی فولاد اعمال کرد.

▣ خسارت یک میلیارد دلاری

یعقوبی افزود: بنابراین در زمانی که ایران می‌توانست در خلا روسیه و اوکراین، بازارهای صادراتی را بگیرد، مصوبه عوارض صادراتی باعث از دست رفتن بازار صادراتی ایران شد و تخمین زده می‌شود که یک میلیارد دلار از این ناحیه به کشور خسارت وارد شد. وی اضافه کرد: در واقع در آن زمان که ایران می‌توانست صادرات خوبی در حوزه فولاد داشته باشد، مصوبه عوارض صادراتی مانع از تحقق این امر شد و کشورهای ترکیه و چین بازارها را قبضه کردند. معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران ادامه داد: همان زمان هم ما نامه زدیم که نتیجه این عوارض صادراتی در۳ تا ۴ ماه آینده دیده می‌شود زیرا صادرات فولاد ایران از نوع سفارشی است؛ یعنی امروز سفارش می‌گیرید، تولید می‌کنید و در ۳ تا ۴ ماه آینده صادرات می‌کنید؛ بنابراین نتایج اعمال عوارض صادراتی را تیر و مرداد دیدیم و در آمارها به وضوح این مسئله مشخص شده است. یعقوبی اضافه کرد: در ۶ ماه نخست امسال صادرات فولاد در مجموع ۱۵ درصد و در ۵ ماه نخست صادرات فولاد در مجموع ۱۹درصد کاهش یافت. وی ادامه داد: پس از اینکه اخذ عوارض صادراتی متوقف شد در شهریور ماه نسبت به مرداد ماه افزایش صادرات داشتیم زیرا هم به دلیل رفع محدودیت‌های برقی تولید افزایش یافته و هم سفارشات خرداد ماه و قبل‌تر آماده صادرات شده بود که منجر شد افت ۱۹ درصدی در مرداد ماه تبدیل به افت ۱۵ درصدی در شهریور ماه شود اما نکته این است که به هر حال یک کاهش ۱۵ درصدی در صادرات داریم.

▣ صادرات ۶ ماه نخست ۱۴۰۱

یعقوبی در مورد میزان ارزآوری صادرات فولاد، اظهار کرد: سال گذشته حدود ۶ میلیارد دلار صادرات فولاد داشتیم و در ۶ ماه نخست امسال نیز تقریباً ۲.۲ میلیارد دلار صادرات انجام شده است و اگر عوارض صادراتی اعمال نمی‌شد پیش‌بینی‌ها افزایش صادرات یک میلیون تنی بود و صادرات در نیمه نخست ۳ میلیارد دلار می‌شد.

▣ دامپینگ روسیه، سهم بازار ایران را کاهش داد

معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران تصریح کرد: روسیه به واسطه تحریم‌هایی که دارد وارد بازارهای صادراتی ما شد و رقابت بین ما و روسیه شکل گرفت و با دامپینگی که روسیه کرد سهم ما در بازارهای صادراتی کم شد و اگرچه صادرکنندگان در برخی از محموله‌ها دچار زیان شدند و سهم کم شد، اما بازارها را حفظ کردند زیرا بازارهای صادراتی بلندمدت هستند. وی در خصوص جبران زیان وارد شده، گفت: طبق پیش‌بینی‌هایی که مؤسسات تحلیلی ارائه کردند، تا ۳ ماه اول سال ۲۰۲۳ روند تقاضای فولاد نزولی است؛ یعنی عملا پیش‌بینی نمی‌شود که نرخ افزایش چندانی یابد و نوسان خاصی نخواهد داشت. معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران افزود: در مورد کف قیمتی فولاد هم دو نظریه وجود دارد؛ نخست اینکه به دلیل بالا رفتن نرخ بهره در امریکا و نزولی بودن نرخ کامودیتی ها، نرخ فولاد متاثر خواهد شد و از این هم کمتر خواهد شد و نظریه دوم هم این است که نرخ کمتر از این برای تولیدکنندگان فولاد جهان به صرفه نیست و به دلیل افزایش نرخ گاز و تعطیلی برخی از کارخانجات در اروپا و رسیدن قیمت‌ها به کف، بنابراین دیگر نرخ فولاد از این پایین‌تر نخواهد بود. این دو نظریه متفاوت است که باید ببینیم کدام یک محقق می‌شود.

▣ صادرات تا پایان سال به حدود ۵میلیارد دلار می‌رسد

وی ادامه داد: روند نزولی قیمت‌های جهانی روی صادرات فولاد اثرگذار است؛ اگرچه صادرات در شهریور ماه افزایش یافته اما روند، روند نزولی است و به نظر نمی‌رسد که بتوان تا پایان سال این افت ۱۵ درصدی را جبران کرد و حتی پیش‌بینی این است که به میزان صادرات پارسال هم نرسیم. یعقوبی تصریح کرد: امسال احتمالا در بهترین حالت و با کمک دولت برای توسعه صادرات، ۵ تا ۵.۵ میلیارد دلار صادرات خواهیم داشت.

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۱۸ آبان ۱۴۰۱ ● ۱۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۹ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۵۶

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmil.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

روی خط خبر

اوراق سلف، راهکار بورس برای شفافیت بازار مسکن

کارشناسان بازار سرمایه درباره راهکار بورس برای شفافیت بازار مسکن عنوان کرد: اوراق سلف مسکن به سبب تعیین نرخ قبل از تحویل، می‌تواند نوسان‌های بازار مسکن را کنترل و دست سودجویان را کوتاه کند. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، مهدی بیات منش، کارشناس بازار سرمایه درباره اهمیت عرضه اوراق سلف مسکن گفت: با توجه به شرایط خاص تورمی در کشور، شرایط خرید کامل یک مسکن دشوارتر از قبل شده است. بنابراین با اوراق سلف مسکن، زمینه برای خرید قطعه‌های مسکن و سرمایه‌گذاری خُرد در این حوزه فراهم می‌شود. وی عنوان کرد: خریداران به وسیله معاملات ثانویه این اوراق می‌توانند از نوسان‌های تورمی مسکن نیز سود ببرند. موضوع مهم‌تر اینکه، نقدینگی مناسب برای سازنده مسکن جهت تامین مالی بدون درگیر شدن در پیچ‌وخم مراحل دریافت وام‌های بانکی، فراهم می‌شود. بیات‌منش گفت: تحویل به موقع واحدهای مسکونی به خریداران با وجود نظارت‌های بورس کالا، از دیگر ویژگی‌های این اوراق است. البته هنوز شرایط و نحوه انتشار این اوراق به طور کامل مشخص نیست، اما انتظار می‌رود مدیران طرح، در عملیاتی شدن آن اهتمام بیشتری داشته باشد که علاوه‌بر سازندگان، مردم نیز از شفافیت بورس کالا و مزایای این اوراق، حداکثر سود را را ببرند. وی تصریح کرد: اوراق سلف مسکن اوراقی است که از آن به عنوان پیش خرید یا همان پیش فروش یاد می‌شود. به این شکل که امروز به نرخ کنونی مبلغ کالایی (مسکن) را می‌پردازید و با دریافت رسید، فروشنده تضمین می‌کند که آن کالا (مسکن) را در یک سررسید معینی، به شما تحویل دهد. پیش از این مجید پیره، دبیر کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار گفته بود اوراق سلف مسکن در کمیته فقهی جمع‌بندی شده، اما نهایی شدن سازوکار استفاده از آن در بورس کالا، به تصمیم‌های هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و بورس کالا بستگی دارد.

آغاز فرآیند اعمال اوراق اختیار فروش تبعی

مدیر تسویه اوراق بهادار شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه از آغاز فرآیند اعمال اوراق اختیار فروش تبعی ۴۰ هزار میلیارد ریالی با هدف تامین مالی خبر داد. به گزارش سمات، هادی علیپور در خصوص فرآیند اعمال اوراق اختیار فروش تبعی ۴۰ هزار میلیارد ریالی با هدف تامین مالی اظهارکرد: با توجه به سررسید اوراق اختیار فروش تبعی (با هدف تامین مالی) در آبان و آذر ماه ۱۴۰۱، فرآیند اعمال و تسویه این اوراق آغاز شده است. وی در ادامه افزود: فرآیند اعمال این اوراق توسط کارگزاران فعال در بورس و فرابورس با جمع آوری درخواست اعمال از مشتریان خود آغاز و بعد از بررسی شرکت بورس تهران و یا شرکت فرابورس ایران درخواست اعمال برای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارسال شده و پس از بررسی درخواست اعمال توسط سمات و کنترل تعداد اوراق قابل اعمال، محاسبات انجام و تسویه انجام می‌شود. علیپور درباره فرآیند تسویه اوراق اختیار فروش تبعی گفت: فرآیند تسویه به دو روش نقدی و فیزیکی صورت می‌گیرد. در تسویه فیزیکی، سهم پایه به نرخ اعمال از دارنده اوراق اختیار فروش تبعی توسط عرضه‌کننده خریداری می‌شود و در تسویه نقدی ما به التفاوت نرخ اعمال و نرخ مبنای دارایی پایه در سررسید به صورت نقدی در صورت توافق طرفین به دارنده اوراق اختیار فروش تبعی پرداخت می‌شود. مدیر تسویه اوراق بهادار شرکت سپرده‌گذاری مرکزی نمادهای اختیار فروش تبعی که در آبان و آذر ماه ۱۴۰۱ سررسید می‌شوند را «هخود ۱۰۸، هفولا ۱۰۸، هفملی ۱۰۸، هفارس ۱۰۸، هصادر ۱۰۸، هتران ۱۰۸، هشپنا ۱۰۸، هبندر ۱۰۸؛ هساپا ۱۰۸، هصیکو ۱۰۸، هتجار ۱۰۸، هخابر ۱۰۸، همراه ۱۰۸، ظخود۱۰۸، ظفولا ۱۰۸، ظفملی ۱۰۸، ظفارس ۱۰۸، ظصادر ۱۰۸، ظتران ۱۰۸، ظصیکو ۱۰۸، ظشپنا ۱۰۸، ظبندر ۱۰۸، ظساپا۱۰۸، ظتجار۱۰۹، ظخابر۱۰۹ و ظمراه۱۰۹» اعلام کرد.

بازگشت اعتماد به بورس از مسیر بسته ۱۰ بندی

مدیرعامل شرکت کارگزاری ایمن بورس، بیمه سهام را گام موثری در بازگشت اعتماد و دلگرمی به بازار برشمرد و تصریح کرد: لازم است پیش‌فرض‌هایی که بر بازار بسیار تاثیرگذار است، همانند نرخ بهره، نرخ ارز صنایع و نرخ خوراک آنها همانند نرخ گاز که تنها به عملکرد سازمان بورس بازنمی‌گردد، با بازار سرمایه همسو شوند. حسین احمدی در گفت‌وگو با سنا با مدنظر قرار دادن بسته ده بندی حمایتی سازمان بورس از بازار سرمایه اظهار کرد: همراه با چنین اقداماتی، لازم است به فعالان بازار سرمایه اطمینان خاطری نسبت به پیش‌فرض‌های بازار داده شود. به بیانی دیگر، پیش‌فرض‌هایی که بر بازار بسیار تاثیرگذار است، همانند نرخ بهره، نرخ ارز صنایع و نرخ خوراک صنایع همانند نرخ گاز که تنها به عملکرد سازمان بورس بازنمی‌گردد، لازم است همسو با بازار سرمایه شوند. وی ادامه داد: ابهاماتی همانند نرخ خوراک، برجام، نرخ ارز، ابهامات سیاسی همواره بر بازار سرمایه تاثیرگذار بوده است. اما نکته‌ای که سبب ارزشمندی بسته حمایتی شده، همزمانی این بسته با ارزندگی بازار است. به بیان دیگر، P به E بازار در شرایط کنونی، ارزنده است و این بسته نیز در شرایطی که سهام شرکت‌ها در شرایط ارزنده‌ای هستند، می‌تواند تحرک بازار را به همراه داشته باشد. این فعال بازار سرمایه، بیمه سهام را گام موثری در بازگشت اعتماد و دلگرمی به بازار برشمرد و تصریح کرد: بیمه سهام به سرمایه‌گذاران خرد این اطمینان را می‌دهد که سهام خود را نگه دارند و در شرایطی که حتی ممکن است در ضرر باشند، سود ۲۰درصدی آنها تضمین شده است. مدیرعامل شرکت کارگزاری ایمن بورس در شرایط فعلی که P به E سهم‌ها ارزنده است، به سهامداران پیشنهاد داد: در این شرایط بهتر است سهامداران به سمت سهم‌های بنیادی بروند که EPS مثبت و از سابقه DPS خوبی برخوردار هستند. احمدی با تاکید بر ضرورت داشتن نگاه میان یا بلندمدت به بازار سرمایه خاطرنشان کرد: تاریخ بارها نشان داده که بازار سرمایه همواره نسبت به بازارهای موازی همچون بازار دلار و مسکن و ارز بازدهی بالاتری داشته است؛ به شرط اینکه از رفتارهای هیجانی و آنی پرهیز شود.

گفت‌وگو

سیگنال مثبت و منفی به بازارهای کالایی

مرضیه احقاقی

بازار فلزات در ماه‌های اخیر از رونق کافی برخوردار نبود و بر همین اساس، از ماه ژوئن شاهد شدت گرفتن روند ریزشی قیمت در این بازار بودیم. سایه رکود در اقتصاد جهان، مهم‌ترین علت ریزش بهای این فلزات در بازارهای جهانی است. از یک‌سو اقتصاد چین به دلیل محدودیت‌های ناشی از رشد کرونا و با هدف مهار این ویروس، در معرض کاهش تولید و تقاضا قرار گرفته و از سوی دیگر، فرآیند ساخت‌وساز در این کشور از سال گذشته با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است. در چنین شرایطی، از میزان سرمایه‌گذاری در حوزه ساخت‌وساز چین کاسته شده و همین موضوع سیگنال‌های منفی را روانه بازارهای کالایی کرده است. در ادامه، بروز تورم قابل‌توجه در اقتصاد امریکا و سیاست فدرال‌رزرو برای مقابله با این تورم با رشد ارزش دلار، مجددا بازارهای کالایی را در خطر رکود قرار داد. البته هرازگاهی با انتشار اخبار مثبت، بهای فلزات در بازارهای جهانی افزایش می‌یابد، با این وجود این بازار در مقایسه با ماه‌های نخست امسال از رونق کافی برخوردار نیست. «روزگار معدن» برای بررسی عملکرد بازارهای کالایی دنیا با عادل ابراهیم‌زاده، کارشناس بازارهای کالایی گفت‌وگو کرده است. متن کامل این گفت‌وگو رادر ادامه بخوانید.

◉ مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر بازارهای کالایی در یک هفته گذشته چه شاخص‌هایی بودند؟

برگزاری نشست فدرال‌رزرو در روز چهارشنبه، دوم نوامبر، مهم‌ترین رویداد اثرگذار بر عملکرد بازارهای کالایی جهان بود. البته پیش از برگزاری نشست فدرال‌رزرو، در روز جمعه ۲۸ اکتبر، داده‌های اشتغال در این کشور منتشر شد. براساس این گزارش، موقعیت‌های شغلی ایجاد شده در بخش غیرکشاورزی به مراتب بیش از انتظار افزایش یافت. دستمزد ساعتی نیروی کار نیز به‌مراتب بیشتر شد. علاوه بر این، شاخص PMI که ازجمله فاکتورهای مهم و اثرگذار بر تولید است در محدوده ۵۰.۲ و بالاتر از انتظار قرار گرفت. انتشار داده‌های یادشده به رشد بازارهای کالایی و همچنین صعودی بازار سهام منتهی شد و همین داده‌های مثبت محرک رشد دوباره نرخ بهره در این کشور بودند.

بدین‌ترتیب در نشست فدرال‌رزرو، نرخ بهره دلار در امریکا مطابق انتظارات ۰.۷۵ درصد افزایش یافت و به ۴ درصد رسید؛ بنابراین باید اذعان کرد که فدرال‌رزرو همچنان با قدرت به دنبال تداوم اجرای سیاست‌های انقباضی در اقتصاد امریکاست؛ درنتیجه قیمت کالاها ازجمله طلا تحت‌فشار فروش قرار گرفتند.

البته از ذکر این نکته نباید غافل بود که رشد ۰.۷۵درصدی نرخ بهره در این دوره از نشست فدرال‌رزرو از قبل قابلیت پیش‌بینی داشت؛ بنابراین فعالان بازار و اقتصادی بیشتر به‌دنبال آن هستند که آیا در نشست بعدی فدرال رزرو که در ۱۴ دسامبر برگزار می‌شود، باز هم مجددا نرخ بهره رشد خواهد کرد یا خیر؟

در نشست یادشده همچنین تاکید شد که در فرآیند رشد نرخ بهره دلار به اثرات آن بر اقتصاد در میان‌مدت نیز توجه می‌شود تا این اطمینان حاصل شود که وضعیت اشتغال و اقتصاد کلان از سیاست انقباضی آسیب نخواهد دید.

◉ سیاست‌های مالی امریکا در آینده چطور پیش‌بینی می‌شود؟

جرمی‌پاول، رئیس فدرال‌رزرو در آخرین نشست خود اعلام کرد که سختگیری‌های کنونی برای آن است که اگر اقتصاد امریکا در آینده با رکود روبه‌رو شد، بتوانند با قدرت عمل بیشتری از اقتصاد این کشور حمایت کنند. پاول همچنین تاکید کرد که سیاست‌های انقباضی با هدف کاهش تورم در اقتصاد ایالات‌متحده اجرایی می‌شوند. با این وجود، هنوز سیاست‌های موردبحث تاثیر کافی بر کنترل تورم در این کشور نداشته‌اند. هدف‌گذاری تورم در اقتصاد ایالات متحده ۲ درصد برآورد شده، با این وجود بعید به‌نظر می‌رسد این هدف به‌زودی محقق شود. فدرال‌رزرو نیز اعلام کرده تا زمانی‌که به اهداف تورمی نرسیم به سیاست‌های خود پایبند خواهیم بود؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ماه دسامبر نیز وجود دارد و مجددا شاهد رشد نرخ بهره دلار در این کشور خواهیم بود. گفتنی است جرمی‌پاول در کنفرانس خبری که پس از نشست فدرال‌رزرو برگزار شد، در جریان پاسخگویی به سوال یک خبرنگار تاکید کرد که بانک مرکزی این کشور بر تداوم اجرای سیاست‌های انقباضی مصر است؛ بنابراین سرمایه‌گذاران نباید منتظر کاهش سرعت افزایش نرخ بهره باشند. همین موضوع، عامل اصلی سقوط بهای کامودیتی‌ها و همچنین بازار سهام امریکا شد. براساس داده‌های منتشرشده از سوی بلومبرگ، این ۱.۵ دقیقه صحبت پاول به میزان ۵۶میلیارد دلار از ثروت ۵۰۰ثروتمند دنیا و همچنین ۸۶۰ میلیارد دلار از ارزش کل بازار سهام امریکا کاسته است.

◉ عملکرد اقتصادی چین چه تاثیری بر بازار کامودیتی‌های فلزی داشته است؟

عملکرد اقتصادی چین در مقام دومین اقتصاد بزرگ جهان، از اهمیت و اثرگذاری بالایی بر اقتصاد و همچنین سمت‌وسوی بازارهای کالایی دنیا برخوردار است. تداوم شیوع ویروس کرونا در چین، مهم‌ترین عامل منفی موثر بر اقتصاد چین در طول سال‌های گذشته بوده است. با تداوم شیوع این ویروس، محدودیت‌های کرونایی در دهمین ماه از سال جاری میلادی نیز ادامه داشت. این محدودیت‌ها از یک‌سو زمینه کاهش فعالیت تولیدی را در این کشور فراهم کرده و از سوی دیگر، به افت تقاضا در حوزه‌های گوناگون صنعتی منتهی شده است. در چنین شرایطی، شاخص مدیران خرید تولید چین در ماه اکتبر به ۴۸.۸ کاهش یافت. شاخص یادشده در ماه سپتامبر ۵۰.۶ واحد اعلام شده بود. علاوه بر این، افت ساخت‌وساز و همزمان تقاضا برای خرید و ساخت املاک در این کشور در ۳ ماهه سوم سال ۲۰۲۲ و اکتبر نیز ادامه داشته است. بدین‌ترتیب اقتصاد چین در آستانه رکود اقتصادی قرار دارد و همین موضوع از روند نزولی قیمت در بازارهای کالایی این کشور و سایر نقاط دنیا حمایت می‌کند.

◉ اقتصاد چین را در آینده چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

شاخصه‌های اقتصادی و تولید چین در ماه اکتبر، کمتر از پیش‌بینی‌ها بود، با این وجود، انتظار می‌رود این روند نزولی در آینده ادامه‌دار نباشد. در همین حال، پیش‌بینی می‌شود محدودیت‌های چین برای اجرای طرح کرونا صفر، کاهش یابد. بلومبرگ در روز چهارشنبه، دوم نوامبر، به نقل از منابع آگاه تاکید کرد که چین به‌دنبال آن است که از شدت عمل خود در محدودیت‌های کرونایی بکاهد. به‌ویژه آنکه سیاست‌گذاران چینی روز چهارشنبه، دوم نوامبر، متعهد شدند بازگشت اقتصاد این کشور به مسیر رشد را در اولویت قرار دهند و به اصلاحات اقتصادی در این کشور بپردازند. البته باید تاکید کرد که شی‌جین‌پینگ در نشست کنگره حزب کمونیست چین در نیمه اکتبر از اجرای سیاست کرونا صفر در این کشور تقدیر و آن را موفق ارزیابی کرد. اما همچنان برخی فعالان اقتصادی معتقدند این سیاست برای چین به‌شدت هزینه‌بر بوده و بیش از این ادامه نخواهد یافت. کاهش محدودیت‌های یادشده درنهایت به سود بازارهای کالایی و فلزی دنیا خواهد بود.

◉ دیگر فاکتورهای موثر بر بازار فلزات را در هفته اخیر چه مواردی می‌دانید؟

بازار نفت در روز چهارم نوامبر به مسیر صعود بازگشت و بالاتر از ۹۱ دلار به فروش رفت. بازگشت دوباره نفت به روند صعودی قیمت، محرک بازارهای کالایی دنیا ازجمله روند خریدوفروش فلزات در بورس‌های کالایی بود. به این ترتیب، بهای فلزات در هفته نخست ماه نوامبر یک سقوط و به‌دنبال آن صعود قیمتی را تجربه کرد.

◉ روند فروش بازار فلزات اساسی را در طول یک هفته گذشته چطور ارزیابی می‌کنید؟

برگزاری نشست فدرال‌رزرو و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ایالات متحده، عامل سقوط بهای فلزات در هفته اخیر بوده است. با این وجود، محرک‌های مثبت مانع ریزش ادامه‌دار قیمت فلزات در بازارهای کالایی مهم دنیا شدند. عزم جدی سیاست‌گذاران چین برای بازگرداندن اقتصاد این کشور به مسیر رشد و به‌دنبال آن احتمال کاهش محدودیت‌های کرونایی، زمینه‌ساز تقویت عملکرد بازارهای کالایی و حتی بازارهای سهام دنیا شد. همزمان روند رو به رشد بهای انرژی نیز از مهم‌ترین شاخصه‌های موثر بر تقویت قیمت فلزات در روز پایانی کاری هفته گذشته بود. با نگاه کلی به بهای آلومینیوم در بورس فلزات لندن می‌توان این‌طور ادعا کرد که قیمت این فلز نقره‌ای در نخستین روز نوامبر با بهای ۲۲۴۵ دلار به‌ازای هر تن، معامله شد. پس از برگزاری نشست فدرال‌رزرو، افزایش ۰.۷۵ درصدی نرخ بهره دلار در امریکا، قیمت آلومینیوم در روز سوم نوامبر به ۲۲۱۶ دلار کاهش یافت. اما این روند نزولی با توجه به محرک‌های یادشده ادامه‌دار نبود. تاجایی که بهای ثبت‌شده برای آلومینیوم در معاملات روز جمعه ۴نوامبر به ۲۳۰۶ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت. بررسی قیمت مس نیز در بورس فلزات لندن همین روند مشابه را تایید می‌کند. فلز سرخ در روز نخست ماه نوامبر با بهای ۷۷۴۵ دلار به‌ازای هر تن فروش رفت. پس از غلبه سیگنال‌های منفی در بازار فلزات، شاهد سقوط بهای مس تا ۷۵۱۰دلار در روز سوم نوامبر بودیم. بدین‌ترتیب بهای این فلز سرخ رنگ تنها ظرف ۲ روز افت ۲۳۵ دلاری را تجربه کرد، اما با غلبه سیگنال‌های مثبت، بهای مس به ۷۹۰۵ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت؛ یعنی روند نزولی یادشده جبران شد و حتی شاهد رکوردشکنی قیمتی از ماه سپتامبر بودیم. ایجاد اختلال در فرآیند عرضه مس معدنی، فاکتور مهم دیگری است که از روند رو به رشد قیمت این فلز سرخ‌رنگ حمایت می‌کند. معدن لاس بامباس در پرو در روز پنجشنبه خبر کاهش تولید خود را اعلام کرد. گفتنی است تولید مس شیلی نیز در ماه سپتامبر ۴ درصد کاهش داشت؛ بنابراین شاهد افت عرضه مس معدنی در جهان خواهیم بود که از روند صعودی قیمت این فلز سرخ رنگ حمایت می‌کند. فلز روی در روز یکم نوامبر با بهای ۲۷۸۷ دلار به‌ازای هر تن فروش رفت. قیمت این فلز تا سوم نوامبر همان روند ریزشی غالب در بازار فلزات را تجربه کرد و به ۲۶۸۲دلار به‌ازای هر تن کاهش یافت. اما با بهبود سیگنال‌های حاکم بر بازار و امید به رشد تقاضا در بازار فلزات اساسی، قیمت این فلز به ۲۸۴۹ دلار به‌ازای هر تن افزایش یافت.

▣ سخن پایانی

هفته نخست نوامبر روزهای پرفراز و نشیبی را برای بازار فلزات رقم زد. برگزاری نشست فدرال‌رزرو و احتمال تداوم سیاست‌های انقباضی در ایالات متحده امریکا که به بروز رکود در اقتصاد این کشور و به‌دنبال آن اقتصاد دنیا منتهی می‌شود، شاخصه منفی موثر بر بازار فلزات بود. این شاخصه به افت قابل‌توجه بهای فلزات در بورس فلزات لندن در روز سوم نوامبر منتهی شد. با این وجود، نزدیک شدن به موعد تحریم نفت روسیه و روند رو به رشد بهای انرژی در دنیا و همچنین احتمال تغییر سیاست محدودیت‌های کرونایی در چین که محرک بخش تولید و مصرف در این کشور و به‌دنبال آن جهان است، به سبزپوشی بازار کامودیتی‌ها و بازار سهام در دنیا منتهی شد. سوتیتر: در نشست فدرال‌رزرو، نرخ بهره دلار در امریکا مطابق انتظارات ۰.۷۵ درصد افزایش یافت و به ۴ درصد رسید؛ بنابراین باید اذعان کرد که فدرال‌رزرو همچنان با قدرت به‌دنبال تداوم اجرای سیاست‌های انقباضی در اقتصاد امریکاست.

وضعیت بورس در ماه‌های آینده

یک کارشناس بازار سرمایه دلایل صعود این بازار طی هفته گذشته را تشریح کرد و گفت: بازار سهام کف قبلی خود را نمی‌شکند و به همین دلیل تا تیر سال آینده فرصت خوبی برای خرید سهام است، چراکه بازدهی بازار سرمایه نسبت به سایر بازارها در افق ۶ماهه بیشتر خواهد بود. سعید جعفری در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به صعود بازار سرمایه در هفته اخیر اظهار کرد: در ۱۰ روز اخیر شاهد شتاب گرفتن نرخ دلار بودیم؛ باید به این نکته توجه کرد که بازار سهام همیشه با نرخ ارز رابطه مستقیم داشته است و با افزایش نرخ ارز شرکت‌های صادراتی هم منتفع می‌شوند. هرچند که شرکت‌های بزرگ صادراتی بورس ناچار هستند دلار خود را در سامانه نیما عرضه کنند که از نرخ بازار آزاد پایین‌تر است، زیرا ارز کالاهای اساسی از سامانه نیما تامین می‌شود و دولت اجازه رشد ارز در سامانه نیما را نمی‌دهد. اما نرخ ارز در این سامانه هم دیر یا زود رشد می‌کند و باعث می‌شود سودآوری شرکت‌های صادراتی از محل نرخ ارز افزایش یابد. وی با اشاره به افزایش قیمت‌های جهانی گفت: دلیل دیگر صعود بورس این بود که در آخر هفته گذشته، شاهد افزایش قیمت‌های جهانی مخصوصا مس و روی بودیم. این موضوع باعث شد در دو روز اخیر شرکت‌هایی که در گروه فلزات هستند رشد قابل توجهی داشته باشند. از سوی دیگر در یک ماه اخیر بازار سهام به دلیل ریسک‌های سیاسی بیش از حد افت کرده بود که اکنون این افت را تا حدودی پس گرفته است.

این کارشناس بازار سرمایه به این سوال که صعود بورس تا کجا ادامه دارد؟ پاسخ داد: می‌توان از این نکته مطمئن بود که بازار سهام همه ریسک‌هایی که در چند ماه اخیر متحمل می‌شد را در قالب افت قیمت‌ها تجربه کرد. تقریبا می‌توان گفت بازار سهام کف قبلی خود را نمی‌شکند و به همین دلیل تا تیرماه سال آینده فرصت خوبی برای خرید سهام است، چراکه بازدهی بازار سرمایه نسبت به سایر بازارها در افق ۶ماهه بیشتر خواهد بود. جعفری در مورد تاثیر مصوبه ۱۰بندی سازمان بورس برای حمایت از بازار سرمایه نیز اظهار کرد: این مصوبه سعی کرد بخش تقاضا را تقویت کند اما عوامل خارج از حوزه بازار سرمایه اثر بیشتری دارند. اگر رشد نرخ ارز اتفاق نمی‌افتاد بعید بود بازار رشد کند. اقدامات سازمان باعث می‌شود بازار در حالت منفی نقدشونده باشد. وی همچنین با اشاره به خرید سهام توسط صندوق توسعه ملی گفت: این فرآیند یک سیگنال مهم است، چراکه وقتی یک نهاد مهمی مانند صندوق سهم می‌خرد، سیگنال مثبتی می‌دهد که قیمت‌ها ارزنده هستند. فارغ از اینکه عدد آن چقدر است این سیگنال را به فعالان بازار می‌دهد که از دیدگاه این صندوق قیمت‌های بازار سهام حبابی نیستند و ارزنده هستند.

تامین مالی ۳۵هزار میلیارد تومانی دولت قبل از بورس

رئیس سازمان خصوصی‌سازی با بیان اینکه در سال ۹۹ دولت با دعوت از مردم برای سرمایه‌گذاری در بورس، حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان تامین مالی کرد، گفت: سازمان خصوصی‌سازی امسال با یک مزایده بلوکی بدون اینکه لطمه‌ای به بورس بزند، همان حدود درآمد سال ۱۳۹۹ را برای دولت تامین کرد. به گزارش ایرنا، حسین قربان زاده با اشاره به انجام بزرگ‌ترین مزایده تاریخ ایران در روزهای اخیر تاکید کرد: این مزایده فقط از حیث ارزش معامله بی‌سابقه نبود، بلکه برای نخستین بار یک بلوک ۱۲ درصدی که حتی در بخشنامه بورس و استاندارد بین‌المللی KPMG نیز یک صندلی هیات مدیره تلقی نمی‌شود، سه برابر نرخ تابلو فروخته شد؛ تاکنون سابقه نداشته که ۲۰۰ درصد اضافه ارزش بلوکی برای یک بلوک ۱۲ درصدی درنظر گرفته شود. وی یادآور شد: چهارشنبه هفته قبل از مزایده، نرخ هر سهم ۶۱۱ تومان و روز پایانی مزایده نرخ نهایی سهم فروخته شده دولت ۱۸۵۱ تومان یعنی بیش از سه برابر بود. قربان‌زاده با یادآوری اتفاقی که در سال ۹۹ درباره بورس رخ داد و دولت با دعوت از مردم برای سرمایه‌گذاری در بورس، حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان تامین مالی کرد، گفت: اکنون همه گله دارند مبنی بر اینکه نباید دعوت عمومی صورت می‌گرفت و راه‌های بهتری برای سرمایه‌گذاری مردم در بازار سرمایه وجود داشت. رئیس سازمان خصوصی‌سازی تاکید کرد: سازمان خصوصی‌سازی امسال با یک مزایده بلوکی بدون اینکه لطمه‌ای به بازار سرمایه بزند، همان حدود درآمد سال ۱۳۹۹ را برای دولت تأمین کرد و دولت طی چهار سال آینده هم سالانه حدود ۲۷ هزار میلیارد تومان دیگر نیز از این مزایده، کسب درآمد خواهد کرد. وی تأکید کرد: مزایده تاریخی چرخ‌های بازار سرمایه را به حرکت درآورد وقتی سهام ۶۱۱ تومانی فارس ۱۸۵۱تومان یعنی سه برابر فروخته شد همه فعالان بازار و تحلیلگران و عموم مردم به ارزنده بودن نرخ سهام در بازار سرمایه پی‌بردند سهمی که صف فروش بود الان صد میلیون صف خرید است شتران که وارد معامله شد الان صف خرید سنگین است.

قربان‌زاده با تأکید بر اینکه این مزایده تاریخی هرگز رقابت صوری نبود، توضیح داد: اتفاقا رقابت بسیار تنگاتنگ و نفس‌گیری بود و از رهگذر این رقابت تمام عیار در ۳ روز متوالی بیش از ۲۷ هزار میلیارد تومان افزایش نسبت به نرخ پایه نصیب دولت شد. شرکت اهداف وابسته به صندوق بازنشستگی نفت و شرکت پالایشگاه نفت تهران یک رالی بی‌نظیر را در ۳ روز پشت‌سر گذاشتند که نهایتا شرکت اهداف برنده این رقابت بود.

رئیس سازمان خصوصی‌سازی همچنین تصریح کرد: در خصوص شایستگی و اهلیت خریدار نیز هیچ حرف و حدیثی وجود ندارد، چرا که این شرکت خودش سهامدار هلدینگ خلیج‌فارس است و اساساً همه تجربه و تخصص در این صنعت بوده و پرتفوی بسیار ارزنده‌ای در این صنعت دارد. وی گفت: کارگروه پایش اهلیت مرکب از نمایندگان هیأت واگذاری، نهادهای نظارتی و دستگاه تخصصی نیز اهلیت خریدار را تأیید کرده‌اند. قربان‌زاده افزود: این تأمین مالی با ملاحظه نرخ ارزنده، وضعیت بازار سرمایه و صلاحیت خریدار در حالی انجام شد که دولت به این فروش بسیار نیاز داشت و این تامین مالی غیرتورمی باعث می‌شود که از استقراض از بانک مرکزی و افزایش پایه پولی جلوگیری شود. رئیس سازمان خصوصی‌سازی درخصوص نگرانی‌ها درباره توقف طرح‌های توسعه‌ای شرکت و ایفای وظایف حاکمیتی شرکت نیز گفت: از سال ۱۳۹۲ که این شرکت واگذار شده به همان نسبت سودآوری و توسعه شرکت بیشتر شده است. وی با تأکید بر اینکه دولت باید نقش تنظیم‌گری داشته باشد و تصدی‌گری را رها کند، افزود: در این حوزه نیز دولت باید از طریق ابزار وضع قاعده و تنظیم‌گری بتواند وظایف حاکمیتی خود را ایفا کند؛ این موضوع در ستاد اقتصادی دولت نیز تصویب شده است.